

CHKO JUN 18 1968

NEW YORK PUBLIC LIBRARY
DIV. S
GRAND CENTRAL STA. BOX 2231
NEW YORK 17, N.Y.

V I E N Y B Ė

The Oldest Lithuanian Newspaper in the World

82. M. 9 N.

192 Highland Boulevard
Brooklyn, N. Y. 11207

1968 M. GEGUŽĖS (MAY) 24 D.

Telefonas:
Applegate 7-7257

KAINA 20 C.

VILNIAUS AUŠROS VARTU MADONA. (Žiūr. 4 psl.)

S. Narkelūnaitės nuotrauka

Nauja šventovė Chicagoje

Chicagoje, didžiausioje lietuvių išeivijos kolonijoje, jėzuitai steigia dar vieną katalikišką šventovę, kuri pavadinta "Sibiro kankinių motinos šventove".

Jėzuitų viršininkas Tėvas J. Vaišnys S. J., skelbia, kad nežinomas vilnietis, Sibiro tremtinys, paprastoje skardoje iškalė Aušros Vartų Marijos atvaizdą ir nuostabi būdu išvaizdą iš Sibiro buvo išgabentęs tremtinių dalyvavusių lenkų generolo Anders armijoje. Vėliau paveikslas atsidūrė Lenkijos ambasadoje, Beirute.

Kai prieš keletą metų jau

mirusi Ligija Bieliukienė lankėsi Beirute, Lenkijos ambasadorius tą paveikslą jai perdavė, pareikšdamas, kad jis priklauso Lietuvos. Bieliukienė paveikslą parvežė į Jungt. Amerikos Valstybes ir perdavė Vilniaus Krašto Lietuvių S-gos skyriui Chicagoje. 1966 m. liepos 3 d. paveikslas specialiu nutarimu buvo padovanotas Chicagoje lietuviams jėzuitams, kurie nutarė paveikslą pašventinti ir įkurti naują šventovę, kuriai išlaikyti ir globoti reikės ir lėšų.

Anot tėvo Vaišnio S.J., ruošiant naująją šventovę buvo

sudaryti planai, bet artėjant Jaunimo centro praplėtimo darbams, nutarta pritaikyti Aušros Vartų Marijos paveikslą jau esamoj Marijos koplyčioje.

Lenkų ir lietuvių jėzuitų pastangomis dabar turesime Aušros Vartų madoną ir Chicagoje.

Paveikslą šventino Sibiro kankinys kun. K. Jursėnas, o momentui pritaikytą pamokslą pasakė vyskupas Vytautas Brižgys. Kad šventinimo iškilmes būtų įspūdingesnės, buvo nešama ir originalioji Sibiro maldaknygė.

Spaudos atstovai pas Vliko pirmininką

Dabartinis Vliko pirmininkas dr. J. K. Valiūnas, kuris praėityje, kaip Neris International direktorius savo įstaiigos reikalais bent keletą kartų į metus lankydavosi Europoje, Azijoje, P. Amerikoje ir kt., šiais metais išvykęs į Tolumosius Rytus savo kelionę apjungė ir Lietuvos laisvinimo veikla.

Jis lankėsi Korėjoje, Taiwan, Filipinuose, Australijoje, Hong Konge, Teherane, Romoje ir kt. Visus šiuos kraštus jis supažindino su pavergtosios Lietuvos padėtimi ir apie savo atliktą misiją painformavo lietuvių spaudą, į savo rezidenciją New Rochelle, N. Y., sukviėdamas žurnalistus: E. Čekienę, E. Kulber, dr. O. Labanauškaitę, A. Dziką, V. Rastenį, J. Audėną ir kt.

Dr. J. K. Valiūnas spaudos atstovams pareiskė:

"Rasykite ir aiškinkite mūsų visuomenei, kad Lietuvos laisvės byloje dar galima padaryti daug. Jeigu tam reikalui visi paskirtume daugiau pinigų..."

Vienybės nuomone, tiems Tolumų Rytų kraštams Lietuvos reikalai ir jos padėtis mažiausiai rūpi ir be reikalo tiek pinigų ir laiko eikvojama tuose kraštuose kalbėti apie Lietuvos bylą. Būtų daug naudingiau visiems, jei Vliko pirmininkas nuvyktų į Lietuvą ir susipažintų su dabartinėmis gyvenimo sąlygomis ir nuotakomis tėvynėje, kuria visi trokstame išlaisvinti.

mes

VYTAUTAS ŠIRVYDAS

Lietuvos gabus rašytojas, kai kurių vadinamas komisaru, J. Baltušis, matyt, tikslu žodžiu iki geluonies išskaudino Br. Railą. Prancūziškai tariant, šis, "cri de coeur" klyksmas nuobodina Dirvą - redakciją ir skaitytojus. Štai, jau veik per 30 numerų rašydamas, Raila prisimena ir mane, už spėlioimą, be ne Baltušis "dabarties sąlygose" prisilaiko geresnės politinės logikos, negu nervuotai isteriškas Raila.

Viena, tokia logika atsiremia poeto Mickevičiaus Konradu Valenrodu: silpnesniam sprautis į stipresniųjų sostus, tikslu saviesiems nešti naudos.

Antra, Dirvos redakcija ten pat pabrėžia mano ir visų galvojančiųjų lietuvių, šiam metui tinkamą politinę logiką: Amerikos politinės viršūnės (ir demokratų bei republikonų partijų politikos nustatytojai) pataria lietuviams "keep it cool", nes dabar, pasak Dirvos redakcijos "vis dar nepatogu" Lietuvos bylos kelti tarptautinėje scenoje (arba, skelbti Sovietijai karą).

Šiai logikai, matyti, nusilenkė ir VLIKO pirmininkas, nes vietoje, pavyzdžiui, nuvykti į JT tarptautinę žmogaus teisių konferenciją Teherane (kaip padarė amerikiečiai ukrainai, tarę neoficialų žodį ir už lietuvius), pareikšti lietuvišką žodį, nuvyko pagerti kinietiškos arbatos su Filipinų ir Korėjos prezidentais.

Istorija šiuo metu iš savo kaladės lietuviams nedalo gerų kortų tarptautiniam pokeriui lošti. Tikime, ateityje duos geresnių, kaip davė I pasaulinio karo pabaigoje, o mūsų sumanumas ir ryžtas tada ta proga puikiai panaudotas. Gaila, bet railiški isterikai, atrodo, ir su geromis kortomis nemokėtų lošti!

****

Tęsiama 4 psl.

LIETUVIAI PASAULYJE

Pietų Amerikoje

* St. Goda, Pr. Dabulevičius ir kiti, Lietuvių Kultūros draugijos vardu išsikovojo, kad viena Montevideo, Urugvajaus aikštė būtų pavadinta Lietuvos vardu. Miesto mēras Gen. Bartolome Herrera paskelbė, kad Republica de Lituania vardą gaus aikštė Agraciada ir Rondeau gatvių sankryžoje. Viena Montevideo gatvė Lituania vardu pavadinta prieš keletą metų.

* Vaclovas ir Antanina Rudelevičiai iš Lanus, Argentinos išvyko į Lietuvą apsigyventi.

* Emilijus Mataltis išrinktas 8,000 narių unijos Urugvajaus spausdintinių pirmininku. Jis dirba El Día dienraštyje.

* Juozas Dragūnas su seserimi Maryte iš Alsina, Argentinos, gyvenęs 40 m., išvyko į Lietuvą, apsigyventi Akmenynų kaime, Vilkaviškio apskrityje. Pagal Sovietų Sągos ir Argentinos sutartį, Argentinoje gyvenusiems pensija bus persiunčiama į Lietuvą.

Australijoje

* Pulgio Andriušis 60 m. sukakties proga Sydney, Australijoje suruošė jo knygų parodą, kurioje poetas Juozas Almis Jūragis supažindino su jo kūryba. Iš magnetofono juostelės kalbėjo pats Andriušis.

* Juozas Lapšys, gyvenęs Glenunga, Adelaidėje, Australijoje paskirtas VLIKO atstovu.

DR. V. KUDIRKOS vardo Susivienijimo Lietuvių Argentinoje skyrių atstovų suvažiavimas 1968 m. išrinko naują SLA C. valdybą 1968 - 69 metams. Sėdi (iš k.): A. Ramanauskas, gen. sekretorius R. J. Stalioraitis, pirm. L. Stankevičius, vicepirm. K. Deveinis ir v-bos narė I. V. Simanaus - kienė. Stovi (iš k.): II išd. J. Bakaitis, v-bos nariai P. Bironas ir K. Vekelis, prosek. G. Baršauskas ir v-bos narys A. Masiulionis. Išskiriant Vekelį ir Deveinį, visi kiti gimę Argentinoje ir pasiryžę veikia stiprioje Argentinos lietuvių organizacijoje, sulaukusiai 54 metus, turinčiai 7 skyrius. Jie ne tik gerai kalba, bet ir galvoja lietuviškai.

Prano Ožinsko nuotrauka

* Dr. Rimvydas Silbajoris, Ohio universiteto profesorius pakviestas į redakcinį kolektyvą Books Abroad, Oklahoma universiteto leidžiamą žurnalą.

* Inž. Jurgis Vallukonis, 3 mėnesius plaukiojantis Afrikos vandenyse jūrų dugno tyrinėjimo ekspedicijoje, buvo parvykęs pas tėvus į Bostoną.

Amerikos kartuomenės sąstate vakarų Vokietijoje dar tebėra 3 lietuvių darbo kuopos (daugiau negu 100 vyrų): Darmstade, Schwetzingene, ir Kaiserlauterne.

Kalifornijos lietuviai

Sv. Kazimiero parapijos tradicinė Lietuvių Diena, įvyksta š. m. birželio 16 dieną, sekmadienį, parapijos kieme ir Marshall High School Auditorijoje.

1968 metų Lietuvių Dienai yra numatyta tokia programa:

Pamaldos, 10:30 val. sv. Kazimiero Bažnyčioje, iškilmingos Liet. sv. Mišios ir pamokslas.

Meninė Programa: 2 val. p. p., Marshall auditorijoje.

Dalyvauja: Arnoldas Voketaitis, Rūta Lee, Raymondas Apelkytė, Bronius Budriūnas, sv. Kazimiero parapijos choras ir solistai; Birutė Dabšienė ir Rimtautas Dabšys, dr. Elena Tumienė, MC.

Lietuvių Dienos proga parapijos patalpose vyksta net keturios parodos:

Dail. Jono Andrašiūno darbų paroda.

Eleonoros Grigaliūnienės keramikos darbų paroda.

Gedimino Penko akademikų Skautų Sąjūdžio veiklos foto paroda Lietuvių pašto ženklų paroda.

Per visą dieną Lietuvių Dienos proga veiks turiningas bufetas ir bus duodami lietuviški valgiai, prityrusių liet. šeimininkų, vadovaujant Ona Mikuckienei.

* Seštadienį, birželio 22 dieną, sv. Kazimiero par. bažnyčioje susituokia Margis Matulionis ir Laima Stancikaitė. Tą pačią dieną susituokia ir Algimantas Zemaitaitis su Audrone Alminaitė.

* Dr. G. Venk-Venckūnas, iki šiol gyvenęs Chicagoje, Ill., persikėlė gyventi į Los Angeles ir pradėjo dirbti Veteranų Ligoninėje. Jo marmytė jau nuo seniau gyvena Santa Monica, Calif.

* Dr. Jurgis Zigmas Brinkis, prieš keletą metų atvykęs iš Chicago, Ill. ir iki šiol dirbęs Los Angeles Veteranų Ligoninėje, išlaikė Kalifornijos Valstijos gydytojo egzaminus ir gavo leidimą

verstis privačia medicina praktika. Dr. Brinkis mokslus yra baigęs Europoje ir čia Amerikoje. Be bendros medicinos jis turi chirurgijos specialybę ir ilgą šios srities praktiką. Nuo šio rudens jisai ruošiasi netoli lietuvių parapijos atidaryti savo privatų kabinetą.

Dr. Brinkis 1962 metais vedė Zibutę Balstytę ir augina du sūnus ir dukrą. Jie išsikūrę Los Feliz rajone.

* Kun. Jonas Gaudzė, sv. Kazimiero lietuvių Parapijos, Montreal, Kanada, vikaras, trumpom atostogom buvo atvykęs į Los Angeles ir buvo sustojęs sv. Kazimiero klebonijoje. Pirmą kartą susitiko su Edvardu ir Elena Bartkais, kurie jam daug yra padėję stiekiant kunigo mokslų. Tą pačią progą aplankė žymesnės Los Angeles vietos.

* A. J. Audronis, LB vardu gegužės 19 dieną sukvietė susirinkimą apkaibėti sumanyto steigti "Village Lietuva" reikalą. Susidomėję turėti savo kaimą, tesikreipia: A. J. Audronis, 1835 N. Dillon St., Los Angeles, Cal. 90026. Tel. (213) 662-7864. Tokią 9,000 akry koloniją įsistatė darai 1910 m., iš

kurios šandien išaugęs 2,000 gyv. miestelis Solvang, su savo dantškomis pradžios mokyklomis, aukštesniąja mokykla ir net kolegija. Miestelis yra pusrėčios valandos kelio į šiaurę nuo Los Angeles sveikame, saulėtame, sausame kalnų ore.

* Amerikos Lietuvių Pilelių Klubo piknikas įvyks sekmadienį, birželio (June) 30 dieną, 1968 m., Arroyo Seco Park, prie Ave. 60 North ir Figueros Blvd. Bus duodami pulkus pietūs ir įvairūs gėrimai.

Mirė Stasys Bakanas

* Stasys Bakanas, gyvenęs Bridgeville, Pa. geg. 17 d. staiga mirė širdies priepuolio ištiktas. sulaukęs 78 m. amžiaus.

Bakanas buvo veiklus SLA narys, dalyvaudavo kiekviename SLA seime. Jis buvo steigėjas SLA 90-tosios kp. ir 3-čiosios apskrities.

Liko žmona Barbora, podukros Gerdruda Platakytė-Dargienė, (Povilo Dargio SLA prezidento žmona) ir Moxta Leeson.

Nieko geresnio

už lenkišką kumpį!

Trys garsios rūšys: KRAKUS, ATALANTA, TALA, gaunami nuo 2 iki 12 svarų skardinėse

CARPENTER
CABINET
MAKER
CUSTOM BUILT
CABINETS
• BOOKCASES
• ANTIQUE REPAIRING
FORMICA WORK SPECIALISTS
AUGUST VILENIŠKIS
119-20 JAMAICA AVENUE
RICHMOND HILL, N. Y.
VIRGINIA 7-5760

LIETUVIŠKOJE CHICAGOJE

Tautinių šokių šventė

Trečioji JAV ir Kanados liet. tautinių šokių šventė įvyks liepos 7 Tarptautiniame Amfitreatre. Čia žada dalyvauti apie 40 taut. šokių grupių, kurių viena atvyks net iš Argentinos.

Šventės reikalui Chicagoje lankėsi newjorkietė Jadvyga Matulaitienė, kuri yra programos vadovė. Ji tarėsi su šventės rengėjais.

Išvakarėse toje pačioje vietoje bus susipažinimo vakaras-balius. Programą praves iš Šveicarijos atvykstanti aktorė Aldona Eretaitė, kuri liepos 5 Jaunimo Centre duos dailiojo žodžio koncertą. Šioje šventėje tautinius šokius palydės simfoninis orkestras, kuriam diriguos muz. Jonas Zdanis.

Technikos žodis

Chicagoje leidžiamas inžinierių ir architektų dvi mėnesinis žurnalas -- Technikos žodis, kurio pasirodė antrasis šių metų numeris. Šiame 28 pusl. gerai redaguojamame ir techniškai neblogai atrodančiame leidinyje rašo: Leonas Kačinskas, Kazimieras Čempė, Birutė Saldukienė, A. P. Maželka, J. Sližys, A. Vadopalas, A. Kerelis, Alg. Nasvytis ir kiti.

Rašant apie kibernetiką Sov. Sąjungoje nemaža rašoma ir apie šioje srityje dirbančiuosius Lietuvos mokslininkus.

Zurnale rašoma: "Nors rezultatai gauti lietuvių kibernetikų ir neprilygsta rezultatams gautiems lietuvių mokslininkų kitose aukščiau minėtose srityse, tačiau jų atlikti tyrimai sudaro tikrai gerą įžangą į daug platesnius ir gilesnius mokslinius tyrimus kibernetikoje. Gauti rezultatai ir nemažas skaičius jau paruostų specialistų, dirbančių kibernetikoje, teikia gerų vilčių ateičiai".

Skaitytojai plačiai supažindinami su Toronte gyvenančiu lietuviu inžinierium Antanu Ketrivčiu, kurio veikalas -- "Highway Lighting Engineering" pasirodė praėjusiais metais. Šis veikalas yra 334 psl. Jame iš-

samiai nagrinėjami keliams apšviesti principai ir jų pritaikymas praktikoje.

Per Jungtines Tautas inž. Ketrivtis gavo pakvietimą važiuoti į Jugoslaviją ir ten skaityti paskaitų Zagrebo un-te. Tuo pakvietimu jis žada pasinaudoti dar šį rudenį.

Dail. Jurgio Juodžio paroda

Dail. Jurgio Juodžio darbų paroda vyko gegužės 10-19 dienomis Marquette parke, buvusioje lietuvių meno galerijoje. Paroda susilaukė nemažo susidomėjimo. Ją aplankė gausus tautiečių burys.

* JONAS PAKEL, Chicagos Savings and Loan Ass'n prezidentas, ruošiamai tautinių šokių šventei paaukojo \$1,000, kelionės išlaidoms apmokėti iš Pietų Amerikos atvykstantiems jaunuoliams.

NAUJA RADIOJ VALANDĖLĖ

Balandžio mėnesį pradėjo veikti nauja lietuvių radijo valandėlė, pavadinta Lietuvių Radijo Forumu. Ši valandėlė programą perduoda šestadieniais nuo 10 iki 11 val. vak. per WXRT FM radijo stotį. Ji yra skirtinga nuo kitų dviejų gyvuojančių Chicagos lietuvių programų, kadangi joje ne duodama prekybinių skelbimų. Taip pat įdomu ir tai, jog čia vyksta diskusijos, kuriose gali dalyvauti ir klausytojai, kurių telefoniniai pareiškimai perduodami oro bangomis.

Programa transliuojama iš Lietuvos Televizijoje programos raštineje įrengtos specialios studijos. Jai vadovauja televizijos programos vadovas Tolius Šlutas. Studiją įrengė ir radijo programos išlaidas apmoka inž. A. Rudis. Kaip pirmosios programos parodė, kad čia nėra lietuvių Radijo Forumas, bet Rudžių Radijo Forumas, kaip kad Naujienose buvo teisingai išsireikšta. Tačiau, galimas daktas, jog ateityje ši programa įgaus daugiau visuomeninio pobūdžio. (es)

PEREINAMASIS KAMBARYS. - Scena iš A. Kairio Chicagoje pastatyto "Curriculum vitae". Su plakatu - Svajūnas (R. Vaslukevičius, Svajūnė - J. Jakšytė ir tarnas A. Viktoras. V. Zalatoriaus nuotrauka

Jaunimas vaidina

GYTAUTAS ZALATORIUS

Mišrios reakcijos Chicagoje susilaukė naujasis lietuvių bendruomenės Jaunimo teatras su pirmuoju A. Kairio "Curriculum vitae" pastatymu gegužės 18 d. Jaunimo centre.

Provinciškas ir pesimistiškas senimas per pertrauką ir po spektaklio su nepasitenkinimu purtė galvą ir kalbėjo: "Vat koki jaunimą išsiauklėjom!" Miesčioniška jaunesnioji publika žiūrėjo į šią dviejų veiksmų komediją kaip į įdomų eksperimentą lietuvių scenoje.

Bet gal didžiausią pasitenkinimą galėjo jausti Bendruomenės Kultūros fondas, kuris teatrą globoja. Jam pavyko prie lietuviškos veiklos pritraukti "prarastąją generaciją", kuri gal šiaip su nušturusiom barzdom ir paleistais plaukais trintųsi

po parkus. Veikalo pastatyme dalyvavo 12 pagrindinių veikėjų, 14 statistų, aštuoni technikai ir 25 kiti talkininkai. Režisavo kompozitorius D. Lapinskas, kuris tiek daug naujo ir gyvo atvežė į Chicagos lietuvių kultūrinį gyvenimą iš Vokietijos.

Vaidinimo turinys labai paprastas. Jauna pora apsigyvena New Yorke pereinama- jame viesbučio kambaryje, kol bus laisvas geresnis kambarys. Bet pažadėto geresnio kambario jie negauna per visą vaidinimą. Laukimas sudaro veikalo intrygą, o sienos pralaužimas įžadėtą kambarį pabaigoje -- atomazga. Už sienos jie pamato kažkokį turką besisukantį ant laimės rato. Moralė: net ir gražiausios viltys kartais apvylija.

Tęsiama 7 psl.

Chicagos dailininkų grupė, kuri dabar veikia Dailės Klubo vardu. Šis klubas gegužės mėnesį Čiurlionio galerijoje buvo surengęs savo metinę parodą. Joje dalyvavo 12 jaunujų dailininkų.

E. Sulaičio nuotrauka

RADIO AIDAS T.V. LAB.

SPALVOTI IR PAPRASTI T.V.
RADIO STERIO IR PAPRASTI
VESINTUVAI (AIR CONDITIONERS)
MAGNETOFONAI (TAPERECORDERS)
TAISYMAS IR PARDAVIMAS

SPAUDOS KIOSKAS

J. BUBLAITIS Tel. HI 1-7747 J. PASUKONIS

84 - 17 Jamaica Ave., Woodhaven, N. Y. 11421

Knight Cap

AUGUST TRAU, Sav.

LIETUVIŲ RESTORANAS

UŽKANDŽIAI

PIETŪS

VAKARIENĖ

ĮVAIRŪS

ŽUVIES

PATIEKALAI

GERI VALGIAI ĮVAIRŪS
GĖRIMAI PRIEINAMOMIS
KAINOMIS

810 Chestnut Street

Philadelphia

VIENYBĖ

The oldest Lithuanian newspaper in the world was established by Juozas J. Paukštytis in 1896. It is published bi-weekly by Valerie Tyaliava and Jonas Valaitis at 192 Highland Blvd., Brooklyn, N. Y. Telephone Applegate 7-7257. Editor: Jonas Valaitis; Managing Editor: Valerie Tyaliava; Senior Editor: Vytautas Sirvydas; English Editor: Deme Jonaitis; Associate Editor: Edwardas Sulaitis. Entered as Second Class Matter October 23, 1907, at the Post Office in Brooklyn, N. Y. Subscription rate: \$7.00 for one year. Advertising rates on application. All rights reserved and no part of this newspaper may be reproduced without the consent of the Publishers. All manuscripts are subject to editing.

mes

Atkelta iš 1 psl.

Vėliausioji SLA apyskaita trims 1967 metų mėnesiams (spalio, lapk. ir gr.) seka tą pačią liūdną pasaką: dėl narių negausumo jų mokesčių neužtenka pomirtinėms: mokesčių įmokėta \$35,864.26, pomirtinių išmokėta \$39,386.00. Nepritekčių (ir kitas organizacijos išlaidas) padengia nuošimčiai iš investuotų, seniau sumokėtų mokesčių kapitalo. Per 3 mėnesius jų buvo \$47,413.54. Organas Tėvynė (nėskaitant redaktoriaus algos) kainavęs \$2,-065.85. Jis spausdinamas rusų Rossijos spaustuveje. Raštinės ir redaktoriaus algoms išmokėta \$11,715.84. Pildomajai Tarybai \$2,079.88.

Tėvynės redaktoriaus Sodaičio mirtis SLA vadams pateikia progos atlikti, ko neatliko redaktoriui Vasiliauskui mirus: organo redaktoriūm parinkti vyrą, pažįstantį Amerikos lietuvių istoriją ir senuosius veikėjus, mokant anglų kalbą prieiti prie jaunimo ir suprantantį, kad organas Tėvynė ne eilinis, paprastas Amerikos lietuvių žinių laikraštis, bet Susivienijimo auklėtojas.

Vėliausi įvykiai rytų Europoje pabrėžė du dalykus. Vienas, juose jokios rolės nevydina laisvintojai išeičiai. Antra, sustiprina prof. M. Biržiškos pažiūrą, kad Lietuvos laisvinimą atliks tauta Lietuvoje, kaip dabar čekoslovakai kovoją Čekoslovakijoje. Todėl malonu, kad ir mūsų studentų ir jaunimo kongresai, tarytūm, Biržiškai pritardami, pasisakė už santykius (ne bendradarbiavimo) plėtimą su lietuvišiais Lietuvoje.

Prieš keleris metus Londone išleistas anglo istoriko J. L. I. Fennell veikalas apie Maskvos carą Ivaną III sako, kad jis turėjęs savo prosenelio Lietuvos Gedimino politinio sumanymo. Šis caras kovą prieš senovės Lietuvą pradėjo, norėdamas atsiiimti, būk tai nuo "seno" Maskvai, kaip senosios Kijevo valstybės įpėdinei, priklausančias žemes. Fennell, tąda labai plačiai nušvietė Ivano politinius ir karinius žygius prieš Didžiąją Lietuvos kunigaikštystę.

Apie šį reikalą, savo laiku buvo trumpai rašyta Vienybėje.

Šiomis dienomis Londone išspausdinta, tarytum, ano veikalo tęsa: biografinė istorija — Ivano Trečiojo įpėdinių — Ivano IV, praminto rusų žodžiu "groznių". Mes jį verčiame "baisiuoju, žiauriuoju", o Pietaris savo apysakoje Algimantas vadina — "aršiuoju".

London Times literatūros priedas recenzijoje nurodo, kad, marksizmo ir didrūsiškojo šovinizmo kaitinami, sovietiniai istorikai senovės Maskvos iškilią skaito "rusų tautos širdies" plakimū, iškėlusiu abu Ivanu carauti "daugiatautei" imperijai, girdi, dabartinės daugiatautės sovietinės sąjungos pirmtakūnei.

Posakį "rusų širdis" Maskvai teikia istorikas Pašutė, rusų kalba Maskvoje 1959 m. išėjusio veikalo, "Susidarymas Lietuvos valstybės" autorius.

Perhai Vilniuje išėjo jo suredaguoti Gedimino laiška, kuriuos, kaip gerą lituanistinį darbą, persispausdino Kanadoje J. Kardelis savo Nepriklausomojoje Lietuvoje.

4821 Isva

Tęsiama 5 psl.

BENDRAVIMAS SU LIETUVA

LFB studijų biuras išleido V. Vaitiekūno brošiūrą "Bendravimas su Lietuva" (49 psl.). Kas tas Vyt. Vaitiekūnas, liet. Enciklopedija nerodo, bet iš knygelės turinio galima spręsti, jog tai juristas ir aukšto lygio intelektualas; betgi Lietuvos teisė, įstatymai netinka lietuvių išeičių problemoms spręsti, nes ta teisė galiojo Lietuvos respublikoje, o neturi jokios galios lietuviams emigrantams valdyti. Lietuvos respublikos tarptautinis teštinumas blėsta, tamsėja, tad juo remti išeičių laikyseną nėra realu.

Autorius yra geras suspažinęs su irzlu bendravimo klausimu mūsų spaudoje, bet pati to klausimo esmė yra tokia neaiški, subtili, miglota, jog ir toks specialistas kaip Vyt. Vaitiekūnas nesugebėjo jos kaip reikiant išaiškinti. Jis randa, kad bendravimas galis būti privatus ir tikslingas, privatus, bet netikslingas, kai jis pereina prie pavyzdžių, tai ir privatumas ir tikslingumas pasidaro neaiškus, pav., išeičio dailininko kūrinių paroda Lietuvoje netikslinga, nes jai reikia okupanto leidimo, o juk ir vaikas be tokio leidimo negali savo tėvų aplankyti toj pačioj Lietuvoj.

Jei okupanto leidimas naikina tikslingumą, tai ir siuntinio pastuntimas nėra tikslingas, nes ir tam reikia okupanto ir LTSR leidimo, sutikimo. Sportininkų ekskursijai į Lietuvą reikia tokio pat leidimo kaip ir paprastam turistui, norinčiam savo brolių ar seserį aplankyti.

Arklyvsk. Skvirecko palaikų perkėlimas į Lietuvą būtų netikslingas, nes be okupanto leidimo to nepadarysi, o pav., vysk. Palta-roko palaikų perkėlimas į Vakarų būtų tikslingas, jei tai būtų galima padaryti be leidimo.

Autorius skirsto pokarinius emigrantus į dvi kategorijas — į užsilažavusius ir nusilažavusius. Pats autorius yra stipriai užsilažavęs, o nusilažavusiu daugiausia Santaros — Šviesos gretose ir "Metmenų", "Dirvos", "Tėviškės žiburio" bendradarbių tarpe. Pasitaiko jū ir "Naujuose" ir "Drauge" ir "Aiduose", bet "Darbininkas" tai absoliučiai svarus, visu šimtu procentų "užsilažavęs". Palyginant su kitais Vilko nariais, autorius yra liberališkas, tam tikrais atvejais leidžia bendrauti net su režimo pareigūnais, bet liepia pamaldžiai, niekad neužmiršti, kad esame su Sovietų Sąjunga "kovos padėtyje". Kaip praktiškai tos kovos neužmiršti, neaišku, bet prašosi išvada, jog nuvažlavimas į Lietuvą reiškia varyti antikomunistinę propagandą, reikalaujanti Vasario 16 aktą vykdyti, nes be to išvyka į Lietuvą būtų netikslinga; būtų panaši "afera", kaip pabendravimas su Vladimirovu, prof. Kubiliūm, prof. J. Jurginiu.

Vyt. Vaitiekūnas yra etatistas; jam sava valstybė — tai lyg koks sakramentas, be kurio negalima savo dūšos išganyti; bet faktiškai sava, tautinė valstybė be "Bill of Rights" — tai jokia palaime, tad kaip gi buvo Lietuvoj, kai ji buvo valdoma be konstitucijos, be asmeninių ir pilietinių teisių garantijos, "tautos vado" nuožūria; kai "tautos vadas" pagaliau monarchiškai oktrotravo (suteikė) konstituciją, pagal kurią buvo padaryti tokie pat "cirkiški" rinkimai kaip ir vėliau "liaudies seimo". Tarp tų dviejų seimų rinkimų įstatymų esminis skirtumas labai mažas; tik

tautininkai pakeisti komunistais. Argi juristui Vyt. Vaitiekūnui neaišku, jog tarp "tautinio" ir "liaudies" seimų esminio skirtumo nebuvo: abu buvo nelaisvi, iš viršaus padiktuoti... Argi dabar logiška rekti, kad mumis okupantas atėmė laisvę, kurios mes nuo 1926 metų neturėjome? Argi prie Sme-tonos Lietuvos buvo tikrai laisvas, kaip dabar Š. Amerikoje ir Australijoj? Argi LTSR visai yra supančioti vergai?

Teisintis principas "Volenti non fit iniuria" (kas pritaria, negali skystis neteisėtumu) netinka emigrantams, vadinamiesiems "diplams". Visų pirma jų sąvoka neaiški: išvietinti, politiniai emigrantai — tremtiniai, kovotojai su Maskva, o faktiškai jie yra pabėgėliai nuo teroro. Ir štai Vyt. Vaitiekūnas daro juos Lietuvos valstybės reprezentantais, ir jei jie nenori Lietuvos valstybės, tai tos valstybės aneksija ir nėra neteisė.

Ne nuo tų kelių dešimčių tūkstančių pabėgėlių pereina Lietuvos valstybės likimas, Vasario 16 akto likimas, o nuo tų lietuvių, kurie stipriai prikbė laikosi savo gimtosios šalies. Jei anie lietuviai nenorėtų demokratinės laisvės, tai įsipilietinusių pabėgėlių noras jokios reikšmės neturėtų. Užsieninis Lietuvos vadavimas — tai laiko stabdymas ir troškimas, kad išvaduotoje Lietuvoje visi daktai atstrasytų toj pačioj vietoj, kurioj mes juos palikome. Jei to nebus, tai ir Lietuva nebus laisva!

Kaip teisintis, Vyt. Vaitiekūnas neįrodė ir niekad negalės įrodyti, kad lietuviams išeičiams privalomi veiksnių įsakymai bei jų "rezolucijos". Įstatymas be sankcijų — tai joks įstatymas. Tie "nusiangažavę" vadovaujasi ne teise, o sociologija ir psichologija, ir jie yra stipresni už teisintis, nes jų įtikinamoji galia yra realesnė. Jiems nereikia faktų "tempti ant savo kurpalio". Pav. Vyt. Vait. teigia, kad į LTSR nenuetina jokia knyga per kontroliuojamą pašta, o šių eilučių autorius ir apie 500 knygų ir žurnalų paštu pasiuntęs savo draugams ar jų vaikams, savo buvusiesiems mokiniams, kurie rengė diplominius darbus iš psichiatrijos, iš anglistikos, iš inžinerijos. Taip pat siunčia mokslinius žurnalus (medicina, technika, biologija). Negauti tik keli "best selleriai", kurie panėsėjo į pornografiją. Neuzkliuvo žodynai ir gramatikos.

Taip pat netiesa, jog tik tikslųjų mokslų atstovai teisleidžiami turistais į Ameriką: yra atvykusių pas tėvus žurnalistikos studentų, istorijos, psichologijos, literatūros atstovų.

Galja, kad V. V. matuoja dabartinę LTSR tuo mastu, kurio ji buvo matuojama prieš 15 metų. "Tempora mutantur..."

Kalbamojo rašto leidejai jį išleido tam, kad jis eity vadovėliu tiems, kurie bendrauja ar nori bendrauti su Lietuva. Brošiūra parašyta gan objektyviai, kiek, žinoma, to objektyvumo galima laukti iš "užsilažavusio" intelektualo, iš vilkininko, iš "veiksnių". Geriausias bendravimo vadovėlis — tai patriotinis sentimentas, kuris šioje brošiūroje visai neįaučiamas. Tuo sentimentu ir vadovaujasi visi "Metmenų" ir kitų "pasi-metėlių" laikraščių bendradarbiai; "nusiangažavusiems" atrodo, kad V. Vaitiekūnui ir Vilkiui trūksta patriotinio sentimentu, trūksta meilės savo tautos gyvybei, o per daug sergama etatizmu... (J. M. G.)

AUSROS VARTŲ DIEVO MOTINA

Vilniaus Jezuitai Dievo Motiną pastrinko savo Glo-bėja ir Užtarėja. Kaip globėja ir užtarėja Dievo motina minima A. Mickevičiaus Pono Tado veikale, Slovackio, Syrokomlė — Kondratavičiaus poezijoje, Moniuskos Litani-jose. Tai pavelkslo kultūrai labai išpopuliarino, 1654 m. Paryžiuje išspausdinta: Vil-činsko iliustruota lenkiška maldaknygė "Oltarzyk Os-trobramski" su Syrokomles, Lenartovičiaus, Deotomios giesmėmis ir Kraševskio prakalba. Istorikas Narbutas paskelbė, kad į Vilnių pavelkslą parsivežęs DLK Algirdas nugalėjęs Chersoną Kryme. Tada rusai pavelkslavą pavelkslą grąžinti, kaip graikišką — pravoslavišką. Bet jis liko Vilniuje.

Originalusis Dievo Motinos pavelkslas tapytas ant 8

ąžuolinių lentų. Per eilę metų tarp jų atsirado plysių. Suskaitytos 2663 skylės nuo vilnių, kurioms buvo prikaltas sidabrinis rūbas. Vienoje vietoje atrasta per pavelkslą persauta kulka. Manoma, kad tai įvyko 1702 m. kai švedai išiveržė į Lietuvą. 1927 m. ir vėliau ekspertai pavelksle susekė dvi skirtingas dailininkų technikas ir du skirtingų laikų stilius. Pirmasis darbas renesansinio tapytojo su graikiškomis tradicijomis. Spėjama, kad XVII ar XVIII amžiuje pavelkslas pertapytas allejintais dažais. Dailinis perdažymas vėl atliktas Kanuto Rusecko prieš 1840 m.

Pavelkslo formų architektoniškumas, spėjama, buvus skirtas monumentui, kad jis būtų aukštai iškeltas ir matomas iš tolo, o ne prie baž-

nyčios altoriaus. Gana apytikriai spėjolama, kad jis buvo užsakytas Vilniaus vartams, o 1520 ir 1530 m. raštuose aiškiai teigiama, kad jis buvęs pagamintas pačiame Vilniuje italo ar Italijoje meną studijavusio dailininko. Paveikslą palyginę su LDK Žygimanto Augusto žmonos Barbaros Radvilaitės portretu, ekspertai mano, kad jis pagamintas to paties dailininko ir kad Dievo Motinos veido bruožai yra Barbaros Radvilaitės. Tuo būdu išeičių, kad pavelkslas pieštas apie 1540 m. Barbarai Radvilaitės dar esant gyvai.

Atrodo, kad ir XIX amžiuje romantikai poetai rašytojai ir istorikai daugiau vadovosi vaizduote, ne faktais.

NUOTRAUKA pirmame psl.

KONGRESMANO ROONEY PASTANGOS PADĖTI NE ANGLŲ KALBA LEIDŽIAMIES LAIKRAŠČIAMS

JAV paštui apsivertus darbais ir naujoms elektroniskoms priemonėms (automation) ne visuomet gerai veikiant, laiškų, laikraščių išskirstymas ir išnešiojimas labai vėlinamas. Paštas taip pat skundžiasi patyrusių darbininkų stoka, kas irgi prisideda prie vėlavimo. Paštu visi plačiai naudojasi, ar reikia, ar nereikia, punda laiškų ir visokios reklamos užpildo kiekvieno namo pašto dėžutes.

Paštas pirmoje eilėje stengiasi išnešioti pirmosios klasės laiškus ir siuntinius. Laikraščiai, kurie naudojami antrosios klasės (Second Class) teisėmis antroje vietoje, bet jeigu pašto tarnautojai nespėja išnešioti, tai laikraščiai atsiduria ir ketvirtoje kategorijoje. Labiausiai nukentčia ne anglų kalba leidžiami savaitraščiai ir rečiau leidžiami leidiniai.

Dėl šios padėties susirūpino New Yorko kongresmanas John J. Rooney, kuris imasi ir konkrečių žygių. Šiomis dienomis jis spaudai išsiuntinėjo savo laiško nuorašą Pašto viršininkui W. Marvin Watson, kurį čia ištiesai perspausdiname.

MEMBER
COMMITTEE ON APPROPRIATIONS

Congress of the United States House of Representatives

Washington, D.C.

May 10, 1968

JOHN J. ROONEY
MEMBER OF CONGRESS
14TH DISTRICT, NEW YORK

SUITE 2268
RAYBURN OFFICE BUILDING
WASHINGTON, D.C. 20515

Honorable W. Marvin Watson
The Postmaster General
Washington, D. C.

Dear Marvin:

For many years I have admired the great contributions and services which the American foreign language publications are performing often at great personal sacrifice to our country, its institutions and our democracy. They serve millions of Americans informing them in their native languages on matters concerning United States of America and their own homelands.

I have learned to my consternation from my many friends among the publishers that these important publications are suffering great financial losses due to the delay in the delivery of their newspapers by the United States Post Office. As I understand, often the nationality newspaper is put aside when the pressure of the regular mail mounts in our post offices throughout the country. Often is the paper delivered in unsatisfactory condition, which brings not only complaints but cancellation of subscriptions. Since 80 percent of these publications are delivered by mail the problem of the publishers is very acute.

It has been further aggravated by the several recent postage rate increases, which cause additional hardships to these publications and their publishers.

Therefore, I would appreciate it if you would kindly have your Department look into this matter, if possible make a detailed study of the delivery of the foreign language newspapers and institute necessary reforms to save them.

I thank you in advance for your cooperation and remain

Sincerely,

John J. Rooney

M. C.

SIŪLO SUDARYTI SPECIALIĄ KOMISIJĄ

Kongresmanas Rooney savo pranešime laikraščiams siūlo sudaryti specialią komisiją iš ne anglų kalba leidžiamų laikraščių leidėjų ir vietos pašto viršininkų problemoms iširti ir apsvaistyti priemones kaip padėti pagerinti. Reikia tikėtis, kad kongr. Rooney pastangos duos teigiamų rezultatų.

Generalinis pašto viršininkas W. Marvin Watson į kongr. Rooney laišką atsiliepė palankiai, pažadėdamas tikrinimus pravesti ypač didesniuose miestuose, kuriose gyvena skatilingesnės tautinės grupės ir artimiausiu laiku pateikti pilną raportą.

Kongresmanas John J. Rooney iš New Yorko 14 distrikto, kuris deda pastangas padėti ne anglų kalba leidžiamiems laikraščiams. Su juo kalbasi V. Tyslavienė.

mes

Atkelta iš 4 psl.

Pasak recenzento Londone, Maskvos iškilimas tikrovėje nebuvo rusų tautos širdies plakimu, nes tada nemažiau gražiai rusiškai ji plakė ir su senovės Lietuva draugavusi Tverės kunigaikštystė, davusi Algirdui žmoną, ir Didysai Novgorodas, slavų prekybai su Vakarais durys.

Amerikoje gyvenęs istorikas, rusas prof. Vernadski savo veikaluose sako, kad to meto rusų kunigaikštystės užkariavus totoriams ir apkrovus duoklėmis, Maskva ir visos kitos valstybės įėjo į plačią totorių-rusų imperiją, nusidriekusią nuo Dunojaus iki Kinijos. Maskvos likimas tada iš tikrųjų priklausė varžytinei tarp totorių jėgos centro, Aukso ordos ir Didžiosios Lietuvos kunigaikštystės.

****

Prof. Vernadskiui prikišama per toli nuėjus "totoriškuoju" keliu. Prof. Fennellio veikalas, sakoma, klausimą nušviečia tiksliau, nes pagrįstas to meto rusų istorinių kronikų nuodugniu išstudijavimu.

Panašiu išstudijavimu pasižymi ir prof. Pašto veikalas apie Mindaugo valstybės įsikūrimą. Pasirodo, kad pirmasis "kilti" Maskvos kunigaikštis, Ivanas, Danilo sūnus, veik neturi teisės jam teikiama "rinkėjo" titului (Ivan Kalita — "tarbininkas"). Jis niekuo savo valstybės nepadidino. Daug daugiau nuveikė jo įpėdinis Simeonas, pakurstęs Tverės kunigaikštystėje tarpusavį karą. Lemiamą svorį, tačiau, visur turėjo totorių valdovų valia.

Iki 1330 metų šie valdovai (khanai) siekė, tarytum "balance of power" principo: Paremdavo silpnesnę rusų kunigaikštystę, kad neįsistiprintų stipresnė. Taip atsirado khanų parama Maskvos kunigaikštystei, kai šiai ėmė grėsti Lietuva. Algirdas, sakoma, kelis syk buvo priėjęs prie Maskvos vartų.

****

Recenzentas pasakoja: "Politikos pagrindu buvo Lietuvos rungtynės su Aukso orda dėl vyravimo. Čia prof. Vernadskis nušviečia tiksliau negu Fennellis. Tuo metu Lietuvos vaidmuo rusų atžvilgiu buvo, bendrai, našus.

Gedimino ainius vaizduoti savotiško Drang nach Osten pradininkais yra neteisėta. Lietuvos išplitime buvo mažiau smurto, negu vėliau Maskva parodė. Daugeliui tų laikų rusų, lietuvių valdomoji ranka atrodė patrauklesnė, negu Maskvos. Juk ji teikė progų vakarėti. Kad to neįvyko, yra viduramžių Rusijos tragedija. Tikybiniai skirtumai pasidarė didžiausia kliūtis bendrauti atospyryje prieš aziatus.

Reikalai visai paaštrėjo, Lietuvai 1385 metais priėmus katalikybės krikštą."

PARDUOTOS VASAROS

FRAGMENTAS IŠ II TOMO (tęsinys)

Virto ažuolai

*

O stancijoj buvo šviesu. Degė ne viena, o dvi lempos: palubėj, apkvolduota margais popierėliais, ir kertėj, be jokių popierėlių, padėta ant lentynėlės, kur seniau stovėjo molinėlis su švėstu vandeniu. Ir švietė abi skaisčiai, ir svečiai įsiūžę šurmuliavo po staciją. Kas dar gerė, mylėjosi alum, šaukė ir bučiavosi vyras su vyru, ir vyras su moterim, ir kaip papuošė, o kam jau nebelindo nei kumpis, nei alus, tik balino akis, vaipėsi, patys nežinodami, ko vaipėsi. Jaunesnieji kirkino merginas pakampiais, tos žviėgė, o daugiau kikeno, gynėsi kumščiais ir kojom, o kad neatsigynė kuri, tai virto berno gėbin, pasiėmaksedama bučiavosi. Atroge, nei buvo šituos namuos atgiedota senoji Bataitienė, nei ką, net ne velykos dabar, o visų pašeimas stancijoj.

Kazytė įpuolė į vidurį, rankove brūkstelėjo raudonas nuo ašarų akis, suplojo delnais:

— Merginų viliotinis!

Jokymas užplėšė dumplės, užliurleno vėl valsą. Merginos išgraibė šokėjus, dar besilaikančius ant kojų, sukosi, net padelkos ruko, o kurių šokėjai nusilešę buvo, tai atmušinėjo porinį iš kitų.

O Kazytė nešoko. Kaip suplojo delnais, taip ir stovėjo paskui stancijos vidury, tarp besisukančių, lyg raisto išlaužta tarp vėjo gurmuliuojamų viksvų. Ir Stanislovas nešoko. Sėdėjo ant suolo, žiūrėjo žemyn, tarytum nei alaus geręs, nei velykų šventės. Ir nešoko Elzė. Tik tai ji sėdėjo priešiniame pasienyje ir šypsojosi prisiskančioms poroms, o kartais į Stanislovą dėbt akimis, dėbt. Gal ji laukė, kad jis pakvies, pašokdins ją, gal ir pati taikstėsi kviešti, nes buvo gi merginų viliotinis, tik tai kas žino? O čia Kazytė nuvinguriavo pro šokančių poras, klastelėjo ant suolo, šalia Stanislovo, prisistūlėjo ir į ausį:

— Nemirksėk, Stanislovėli.

— Taigi o ko?

— Nusirpo merga, pirštus begrauzia. Pramirksėsi tu ją.

— Labai jai manęs reikia. Su samdiniams prasideda...

— O tu manęs paklausyk. Pramirksėsi!

Stanislovas tylėjo, galvos nepakeldamas, tik papildomomis nužiūrėjo Elzė. Toji sėdėjo, aiškiai laukdama.

— Ar buvo toks kartas, kad patarus tau blogai? — dar stipriau prisisiuvo Stanislovui prie šono Kazytė.

Ir tas neišlaikė. Pasikėlė, ėjo pro šokančius, o kur žengė, tenai grindys tarytum linko — taip sunku jam buvo eiti prie Elzės. Bet jis ėjo, žiūrėdamas tiesiai į ją, tik į ją, Elzė, ir su kiekvienu jo žingsniu ščiuvo šokėjai, paguromis skyrėsi į dvi puses, lyg du ilgus sparnus, darė taką Stanislovui. Ir štai jau sustojo Stanislovas priešais Elzė. Toji balsterėjo, bet nesujudejo, net nepažiūrėjo į Stanislovą. Sėdėjo, laukė. Aiškiai laukė. Ilgai šitaip, ir stancijoj ne tik nebešoko niekas, o jau nė žodžio nedarė, tik armonika traukė ir traukė valsą toliau. Stanislovas iinkterėjo Elzei, pastovėjo kiek, vėl linkterėjo, o paskui jau nieko nebedarė, galvos nekėlė, tik stovėjo, laukė. Ir visi aplinkui laukė, o labiausiai Kazytė, net kojomis patrependama iš nekantrumo. Susigriebė tik tai Laurynas, nors įkaitęs buvo ne mažiau už kitus ir alaus užpiltom akim, o prigriuvo prie brolio, alkūne jam į šoną:

— Nesišidink prieš visus!

Dabar jau Elzė pakilo. Aukšta, išlaki, tikra liepa pašventory, nusšypsojo Stanislovui taip gražiai, o tada pasisuko prie Adomėlio, suplojo delnais.

Adomėlis pabalo, suėmė Elzė per liemenį. Toji jam ranką ant peties, kitą ranką — ant kaklo, kaip jau reikia valsą šokant. Stanislovas kai pamatė šitą Elzės ranką ant Adomėlio kaklo, tai vienu pėšterėjimu trenkė švarką žemėn, ir ne suriko, o baubte subaube:

— Šuniel Šunies tu išdėlil...

Ir Adomėli — už atlapų, Pakėlė nuo žemės, apsuko ore. Tas sutabalavo kojom, riktelėjo ne savo balsu, ir vienas dievas težino kaip, o išsinėrė Stanislovui iš rankų. Ranką kelnų kišenėn, ir tuoj atgal, jau su lenktiniu peiliu saujoj:

— Tik paliesk, tik tai paliesk manel...

Laurynas priskubėjo prie Stanislovo, užstojo iš priekio, šaukė svečius:

— Padėkit, vyrai, užmuš tą piemenį!

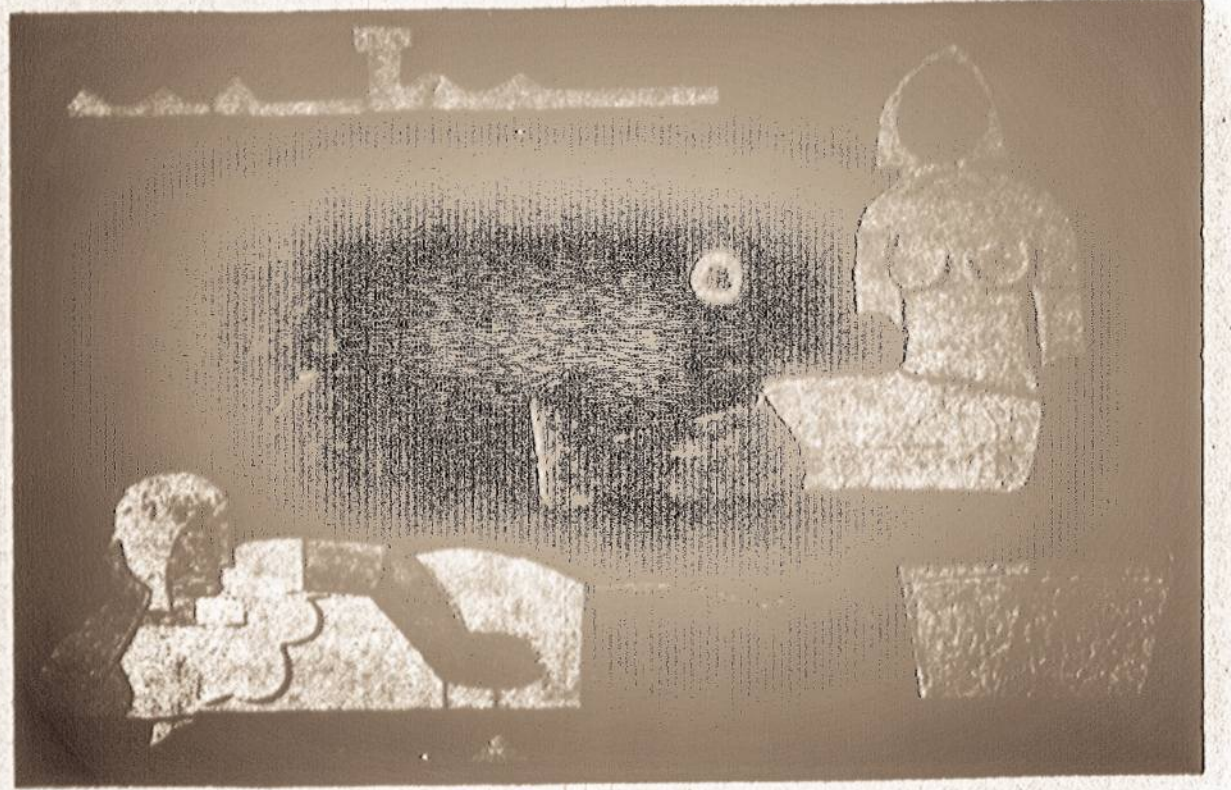
Žmonės pasimetė, ir nebuvo kas pirmas prieina, Laurynui padeda.

— Mūsų alų gerėt, dabar snukius šalin? — jau ne prašė, o barėsi Laurynas. — Padėkit!

Žmonės sujudo, apstojo Stanislovą ratu. Adomėlis šmaukšėjo ore atlenktu peiliuku, šaukė:

— Tik tai paliesk! Tik tai tu mane paliesk!...

Adomėlis buvo mažas, tikras nykštukas atrodė prieš Stanislovą, ir jo peiliukas mažas, nebent karklo dūdelei išsisukti. Bet ore švilpsėjo ašmenimis šitas peiliukas, lyg rasoje įmirkusiu botagu kirto. Ir Stanislovas negalėjo klausytis, tai pakėlė alkūnes, pasi-

D. Eidukaitė. Pano „Vasara“ Baisiogalos Gyvulininkystės mokslinio tyrimo institutui.

muistė taip, kad vyrai nusišlakseno nuo jo į visas puses. Tada palenkė galvą Stanislovas, žengė prie Adomėlio žingsnį, kitą...

— Užmuš! — suriko Elzė. — Vyrai, užmuš Adomėli!

— Tik paliesk! — sužvigo Adomėlis jau visiškai vaiko balsu.

Ir tuoj — pro duris. Stanislovas paskui jį. Tik nepavijo, nepastvėrė į nagus, o tasai šaute per visą priemenę, pripuolė prie žibinto, ką Antanėlis paliko, sugriebė ir tškė Stanislovui po kojų. Pliūpterėjo liepsna. Dabar jau visuos namuos pasikėlė ermideris. Pasakytum, pikta dvasia gal žmones apsedo. Vieni rėkdami puolė gesinti ugnį, kiti gaudė Adomėli, tretį sulaikinėjo Stanislovą, ketvirtį taikstėsi tik tai iš priemenės. Išsprūsti, namo parlėkti. Plūpsėdamas liepsnojo žibalas, palietas ant aslos, švysčiojo batareikų ugnys, riksmas, šauksmai, klyksmas, mergų žviegčiojimai. Viskas susimaišė, kad niekas nebežinojo, nei kur Adomėlis, nei kur Stanislovas, nei kas čia dabar kaltas. Tik tai Laurynas surojo mušti liepsną šlapiais skudurais ir taškė jais, kol pripuolė talkon Kazytė, o paskui ir Elzė, ir Antanėlis, visas jau sumuręs nuo dūmų ir graužaties.

O kai užgesino, šoko Adomėlio su Stanislovu ieškoti. Bėginėjo po trobesius, po kiemą ir net už kiemo, šaukė, vadino abu vardais ir velniais. Šitie tarytum vandenin, smego ir prasmego, nei balso, nei burbuliuko jokio.

Bėgau ir aš, kaip kiti, tik tai nešaukiau, o žiūrėčiau, kur agrastynai tankesni, slyvynai sunkiau perlaužiami, išsibraizęs visas, rankas ir skruostus susibadęs. Ir kai atrodė man, kad nieko dora nebersiu, staiga išgirdau lyg ir dejuojant, lyg šaukiant ką:

— Cho-o-o... o-o oi-jo-jo-oi...

Balsas ėjo iš pačios pasodės, kur buvo nesudegintų lapų pagrėbstai. Ir dejavo ne kas kitas, o Stanislovas. Gulėjo aukštelininkas, abiem rankom suėmęs pilvo apačią, ir toks baltas, kad švietė tamsoj.

— Stanislovai, kas tau? — pasilenkiau prie jo. — Adomėlis kur? Tu jo neužmušei?

— Papiovė... — sušniokštė Stanislovas. — Čeraškos piemuo mane papiovė!... Lauryną pašauk...

Nei aš padėjau jam keltis, nei šaukiau Lauryną, o tik tai pradėjau rėkti ne savo balsu, ir rėkiau tol, kol subėgo žmonės su įdėtais žibintais ir batareikomis. O kai subėgo, tai pamatė visi: blogai. Guli Stanislovas kraujuos, marškiniai peršniaukti peiliu skersai visą pi'vą, viduriai virsta, laukan, o Stanislovas rankomis juos griebia, spaudžia atgal, o tie nėina...

— Daktarą!... — baubė Stanislovas. — Parvežkit daktarą!...

Laurynas nubėgo kinkyti arklių. Antanėlis parklupo prie Stanislovo, pakio ranką jam po galva, raudodamas kėlė aukštyn.

— Tu atstok... atstok, Stanislovėli, gal lengviau bus... — prašė broli. — Vyrai, padėkit gi! Namų parnešim, lovon paguldysim, o lovoj jau ir geriau... ir kraujas nebebėgs, ir žarnos... Broleli tu, Stanislovėli!...

— Nekelk, durniaul!... — sugriežė dantimis Stanislovas. — Žarnas iškratyti man nori?... O-oh!... — sudejavo vėl, net akis užmerkė, taip jam skaudėjo, o pro sumerktas bakstienas laužėsi dvi didelės, labai negeros ašaros.

Visi stovėjo aplink, šviesdami į Stanislovą ir nežinodami, ką dabar daryti. Tik tai išgirdę, kaip sutarškėjo ratai kieme, kaip pokštelėjo Lauryno užkliudyta varčia, atsiduso lengviau ir tuoj sujudo:

— Kur tas biesas Adomėlis?

— Pagaut! Užmuš!...

— Įsileidom ubago šmotą, smirdaliu!...

— Suplėsyt vietoj!...

— Ir šunims pamest, tegu ryja kaulus!

Puošė vėl visi į visas puses. Ieškojo, kniovė, vertė, kniso po visas kertes ir užkaborius, lipo ant užlų ir net į medžius, visam sode nepažiūrėto krūmelio nepaliko, o kad niekur nerado Adomėlio, tai vis labiau miršo ir pagaliau taip įdūko, kad tarpusavy pradėjo stumdytis, rėkti viens ant kito, kaltinti ir koneveikti.

O Adomėlio niekur nė skribžti. Tarytum garavo ir išgaravo pusberniokas su visu lenktiniu peiliuku, peršniaukusiu Stanislovo vidurius.

— Vyrai, o gal šitas velnias jau devintam miške sėdi, po eglė drebal — pasakė kažkas tamsoj. — O mes, durniai, ieškom, prkaitą liejam!

Kiti pritarė, užgesino batareikas. O kad žinojo stancijoj esant gero alaus, tai suvirto atsigauti, pyktį, rūstybę išlieti prie ašočio. Tik tai nebebuvo tarp jų Elzės, tos aukštosios liepos, su dviem storum kasom už nugaros. Ir nebuvo dar kai ko, kadangi ne vienas svečių movė iš mūsų kiemo pačioj bėdos pradžioj — toliau, toliau nuo to, kas mums nerūpi, kas ne mūsų reikalas.

Šio fragmento pabaiga

DAILINASI ĮSPŪDŽIAIS - Žiūrovai kalbasi pertraukos metu Chicagos Jaunimo centro foje po "Curriculum vitae" pirmojo veiksmo gegužės 18 d.

Jaunimas vaidina

Atkelta iš 3 psl.

Šis turinys yra perdėm simboliškas, nes jauna pora gali reikšti ir laisvės belaukiančią Lietuvą, ir geresnio gyvenimo siekiančius emigrantus.

-- Mūsų tėvai pereinamajame kambaryje išgyveno 20 metų ir dabar tebegyvena, -- skundžiasi jauna žmona Svajūnė (J. Jakštytė). -- Gaifa, kad negimėm negrais ar arabais -- seniai savo kambarį turėtumėm.

Scenoje tikrai pasirodo negrai ir arabai, viesbučio gyventojai. Vienas aktorius arba buvo negras arba labai gerai nugrimuotas, už ką kreditas tektų L. Koklytei. Ji ir kostiumus sumaniai parinko.

Pastatymas primena B. Brechto modernųjį teatrą. Dekoracijos nesikeičia. Efektui naudojamos spalvotos ir paprastos skaidrės su New Yorko vaizdais, Laisvės statula, Hitlerio grimasomis. Muzikos technikas J. Ralis plačiai panaudojo garsakalbių ir plokštelių teikiamas galimybes, nors keliose vietose muzika priminė šaukštų ir puodų skambėjimą didelėje virtuvėje.

Prie ko tame vaidinime Hitleris ir vokiška kalba iš plokštelių -- taip ir neišku. Tiesa, vienoje scenoje yra užuomina, kad neva jaunajai porai neduoda kambario dėl to, kad įtaria juos esant naciams.

Įdomu, kad beveik visose scenose pasireiškia gana aštri, kartais net neskoninga "kapitalistinio" gyvenimo kritika.

-- Ar jums ko netrūksta? -- klausia viesbučio tarnas (A. Viktoras).

-- O ką mes turim? -- atkerta jam jaunoji.

Laisvės statula ant vieno plakato laikoma aukštyn kojom. Ji taip prisegta, kad visos aktorius pastangos atstatyti ją į vietą nepasiseka. Tos pačios statulos projekcija ant ekrano kitoje scenoje parodyta su užrišta akimi.

Visa tai būtų suprantama, jei autorius taikytų į platesnę sceną, kad ir į Vilniaus! O juk natūralu, kad šiandieninis išėivis kurėjas ir apie tai pagalvotų! Pagunda savo audienciją ar skaitytojus padidinti 10 ar net simtą kartų yra didelė.

Vaidinimo pavadinimas yra lotyniškas ir pažodžiui išvertus reiškia "biografija". Tačiau čia jis reiškia jaunosios poros pateiktus reikalavimus viesbučio vadovybei.

Vaidina jaunimas prastai: nekalba, bet rėkia (ir taikartais 10-toj eilėj nesigirdi), negestikuliuoja, bet mosuoja rankomis, į savo roles neišijaučia. Gal tik Juodosios ponios (Z. Bilaišytės) laikysena tinka scenai. Kiti aktoriai: R. Vasiukevičius -- Svajūnas, L. Raslavičius -- berniukas, G. Mykolainytė -- mergaitė, V. Barauskas -- batų valytojas, kurs lietuviškoj programoj pavadintas angliškai ir A. Pavilčiūtė -- balsas iš salės. Daugelio artistų lietuviškoje kalboje girdėjosi angliško akcento gaidos.

Fotografo V. Noreikos skaidrės gana sėkmingai atstojo dekoracijas.

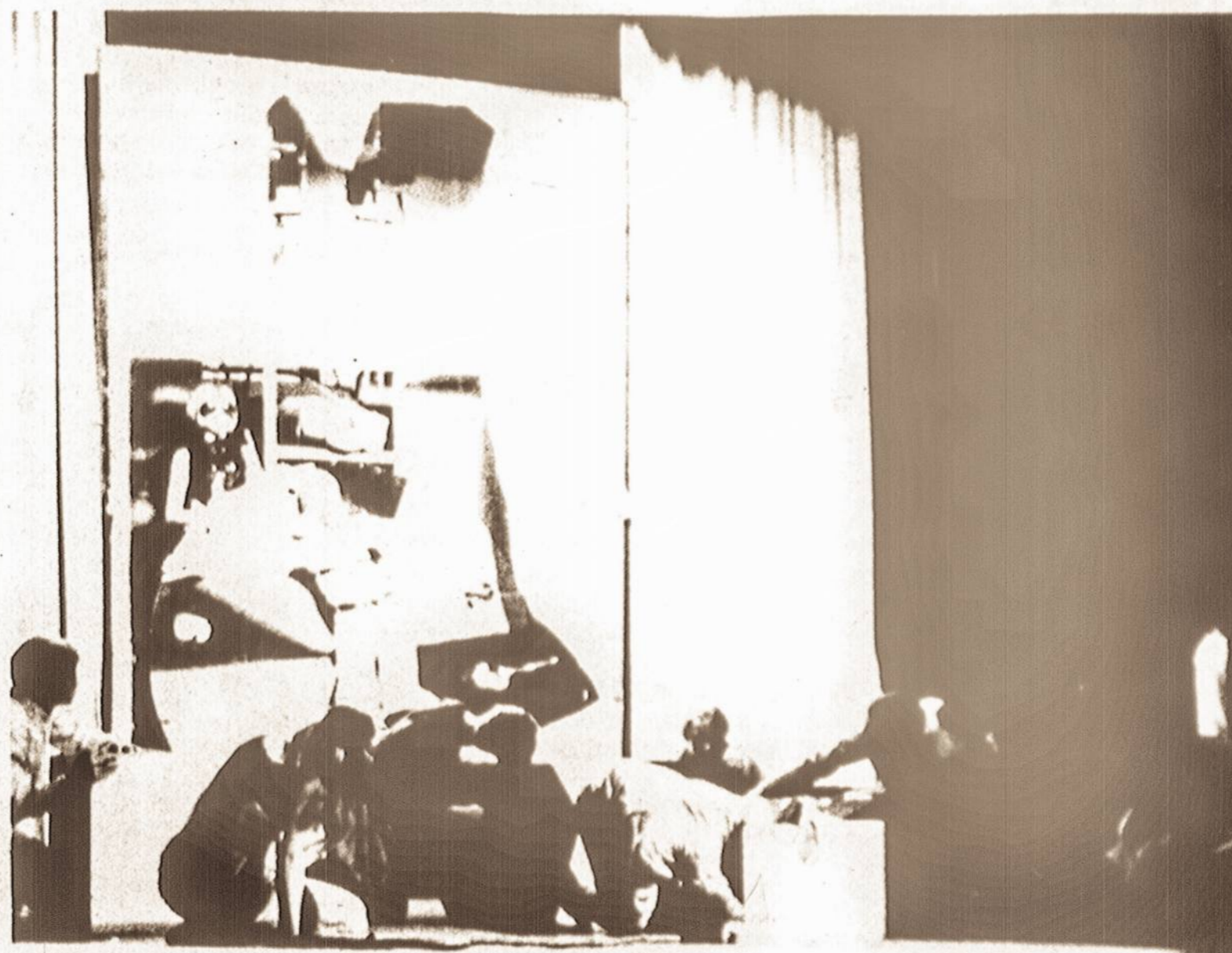
Salė, kurioje telpa daugiau kaip 500 buvo artipilnė. Bilietai po 3 dol. Vietos nenumeruotos. Kiti spektakliai gegužės 19 ir 25 dd.

Pirmą bandymą reikia laikyti pavykusių.

CURRICULUM VITAE. - Scena iš A. Kairio vaidinimo Chicagos Jaunimo centre. Apačioje - baigiamoji scena.

Vytauto Zalatoriaus nuotraukos

STEBĖTOJO PASTABOS

Vienas veikliųjų laisvųjų ukrainų veiksnų, Vokietijoje gyvenęs dr. Steczko, lankėsi Chicagoje ir pareiškė, kad šiuo metu, dėl Vakarų abejingumo ir nenoro paramos duoti, tautų sukilimai Sovietijos viduje neišmanomi. Sako, reikėtų energingiau ieškoti santykių su tautiečiais Sovietijoje.

Kansas u-te posėdžiavo amerikiečių istorikų dr. Jos skyrius, kuriam prof. O. P. Backus III skaitė paskaitą Volynia Landgrants to 1569; a Methodological Report. Valiune buvo ukrainų kraštas, patekęs Gedimino aišiams Karlijotams. Su lenkais Lietuviai dėl jos vedė kovas iki Liublino unijos.

Prof. A. Sennas parašė *Carliava, a Study in Emigre Intrigue, 1915-1917*, kurią žada išspausdinti Londone einąs *The Slavonic and East European Review*. Atrodo, nušvies Gabrielio (savo francūzams prisistačiusio "markizu iš Carliavos") veiklą Lietuvos valstybei atkurti pirmojo pasaulio karo išvakarėse.

Kansas u-to slavistikos skyrius suruošė eilę paskaitų rytų Europos tautų klausimais. Jų metu prof. V. Vardys pravedė seminarą tema "Soviet Nationalities Policy".

Rasų kapinėms Vilniuje jau 200 metų. Jas įkūrė tėval misionieriai. Jose palaidota daug įžymių vilniečių, Lietuvos ir kitataučių. Pavyzdžiui: poetas Slovackis, dailininkas Smuglevičius, advokatas Vroblevskis, dailininkas Čiurlionis, patriarchas Basanavičius, poetas Mykolaitis-Putinas, Vaičiūnas ir Tyslavas, operos solistas K. Petrauskas, ir kiti. Rodos, ten ir Pilsudskio sirdis? Todėl bręsta reikalas sudaryti visuomeninį komitetą, specialiai rūpintis šių kapinių išlankymu ir dailinimu.

Viešagalių varžymai Lietuvoje tikslo nepasieks, nes bus pasiklausta, kodėl ypatingai šiais 1968 metais jie įgyvendinami? Klausėjas atsaką ras, ir giliau į širdį ateičiai įaidės.

Wayne u-te (Detroit) posėdžiavo Amerikos viduriniųjų-vakary slavistų konferencijai, kuri pasvarstė Stalino dukters knyga, rytų Europos ir Sovietijos viršūnių atsiradimą-susidarymą, ir 1385-1795 metų laikotarpio Lietuvos-Lenkijos unijinę valstybę. Wisconsin u-to prof. Alfred E. Sennas pateikė paskaitą "Lietuvių valdymo Lietuvos-Lenkijos valstybėje, pagal mūsų laikų lietuvių mokslo vyrų pažiūras." Pats

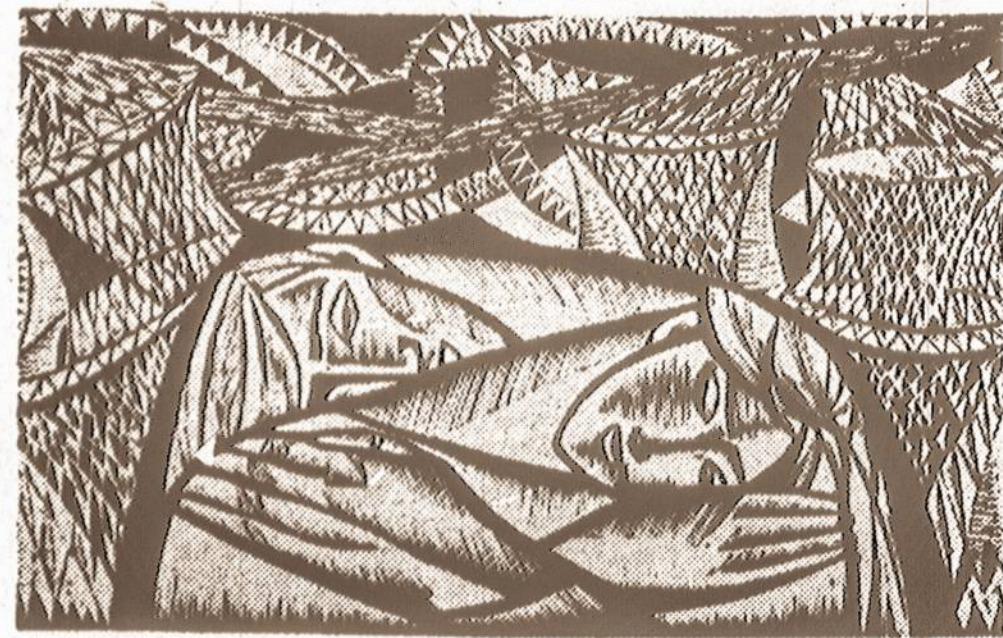
profesorius konferencijoje negalėjo dalyvauti. Jo paskaitą perskaitė Wayne u-to E. Ambleris.

Harvardo u-tas išleido išsamią menševiko socialdemokrato Martovo biografiją. Jis buvo Vilniuje gimęs žydas, 1893-1895 metais iškilęs organizuojant žydų socialdemokratų Bundą Vilniuje, kuris buvo vienu svarbiausių akstinių suorganizuoti 1898 m. Minske didrusių socialdemokratų partiją, vėliau Lenino suskaldytą menševikais ir bolševikais. Veikale plačiai nušviečiama to meto darbininkų sąjūdžiai Vilniuje, kur 1893 m. ėmė veikti ir pirmieji lietuviai socialdemokratai.

"Bytninkų" esama ir Lietuvoje. Vilniaus Tiesa praneša: "Keturi jaunuoliai lietuviai išsigėrė, primušė praeivį, atėmė pinigų, sudaužė veidą, suspardė nugarą ir, pasitraukę į šalį, ėmė laidinėti iš rankų į rankas degtinės butelį." Tiesa nepaaiškina, kodėl sovietinė santvarka išauklėja jaunuolių, panašių demokratinės Amerikos palaidūnams? Ne jau viena ir ta pati "jaunuoliška" gadyne dvasia veikia visam pasauliui?

60 metų sukakties proga, rašius kun. St. Yla pareiškė: "Mano tautos gajumu tikiu todėl, kad ji pasirodė atspari daugeliui istorijos skaudžių išbandymų. Maskvos okupacija ir trėmimai, taip pat, jos nepalaužė. Tauta didvyriškai atstovė ir nūnai, atrodo, vėl lyg iš naujo keliąsi, kaip 17-tame šimtmetyje po karų su švedais, 18 š. po karų ir maro, o 19 š. po sukilimo ir Muravjovo."

Amerikiečiai laikraštiniškai mini Prezidento Johnson susirašinėjimą su Sovietų premjeru Kosygin. Esą prez. Johnson su Sovietų atstovais pageldautų asmeniškai susitikti kol dar tebėra prezidentu. Temos kuriomis kalbėtusi, būtų ne vien Vietnamo karas, bet aptartų reikalus Rytinėje Azijoje, Viduriniuose Rytuose. Norėtų naujinti kultūrinius ryšius, apkalbėti bendradarbiavimą, tiesioginį susisiekimą tarp New Yorko ir Maskvos, prekybą. Kadangi anuokart Glassboro, N. J. tarp Amerikos ir Sovietų vadų pasitarimas buvęs sėkmingas, mano, kad jam nuvykus į Maskvą tokiems pokalbiams kaip tik laikas pribrendęs.

Dail. A. Skirutyte. "Meile"

New York'e, Larcada galerijoje, kelias dienas vyko meno paroda, apie kurią kataloge pažymėta, kad tai "The Union of Soviet Artists in Moscow". Lietuviai buvo malonu išvyti, kad tieji vadinami Maskvos menininkai kai kurie po savo kūrinių juos dar parodytino lietuviškais parašais. Ypatingai krito akin dailininkas I. Kuzminskis, kuris po vieno savo litografijų turi frazės "OI LEKIA, LEKIA GULBIŲ PULKELIS", o po antra -- "ANOJ PUSEJEZERO TRYS LIEPELES ŽYDĖJO". Jei po tais meno kūrinių būtų pasirašyta ir Kuzminskow, lietuviai atidengty taisybę. Iš paveikalo raidžių neištrinsi, tai juk dalis meno kūrybos...

Daug jau iš lietuvių darbų matėsi A. Skirutytes trys kūrinių, ir R. Gibavičiaus. Kitos pavardės, kurių buvo dar virš 30 maskviečių ir leningradiečių didelis skaičius, ryškių lietuviškų pavardžių nebuvo pastebėta. Parodos sponsorai buvo trys menininkai: Rockwell Kent, Raphael Soyer ir Philip Evergood.

Paveikslai buvo parduodami, lietuvių menininkų nuo 75 dol. iki 110 dol. Kitų li-

tografijų arba Prints kainos nuo 30 dol. iki 125 dol.

Arcada galerijoje 81 paroda užsidarė balandžio 5 ir būstanti kilnojama po visą Ameriką.

Reikėtų iš šių sponsorų pasimokyti, kaip galima pamatyti lietuvių kultūrinę veiklą ir gal pačius žmones, kviečiant į čia ne tiesiog iš Lietuvos, bet aplinkiniams keilais, pro Maskvą arba Leningradą kaip kultūrinius mainus su šia šalimi.

Amerikiečių ukrainų susivienijimas, savo 75 m. sukakties selme, paskyrė \$20,300 tautiniams reikalams. Jų tarpe \$10,000 kuriamai Harvardo u-te ukrainistikos profesūrai, ir \$2,000 penkioms stipendijoms studentams ukrainams.

Apie Amerikos diplomatų nuotakas nepriklausomos Lietuvos atveju, rašo amerikietis John M. Thompson, Princetone u-te leidinyje "Russia, Bolshevism and the Versailles Peace". Sako "Amerika stipriausiai, ir sėkmingai, stojo priešintis Konferencijai pripažinti Baltijos valstybes".

ALICE ZUPKO
Richmond Hill FLORIST
inc.
126-15 LIBERTY AVE.
RICHMOND HILL, N. Y. 11419

GĖLĖS PARUOŠIAMOS
VESTUVĖMS, LAIDOTUVĖMS
IR KITOKIOMS PRAMOGOMS

BUKIETAI PRISTATOMI
Į NURODYTA VIETA,

ATDARA: nuo 9 v. r. iki 9 v. v.
Sekmadieniais nuo 9 v. r. iki 5 v. v.

TEL. 641-7702 - 641-9441
NITE 641-1238

SAY IT WITH FLOWERS

TELEFLORA

**The International Authority
HAIR STYLIST**

**CONTINENTAL RAZOR HAIR CUTTING
EUROPEAN SPECIALISTS**

WOLFIE'S
Complete Barber Service
3085 Fulton St., Brooklyn, N. Y.
Tel. 277-9804

Winter Garden Tavern Inc.

1883 Madison Street
Brooklyn, 27, N. Y.
Tel. Evergreen 2-6440

VYT. BELECKAS
Savininkas

**SALĖ VESTUVĖMS IR KITOKIOMS
PRAMOGOMS. BE TO, DUODAMI
POLAIDOTYVINIAI PIETŪS.**

*Prisipažinti Lietuvos moterų
patalpinimo kabinas.*

PETER'S
Bar & Grill

Sav.
PETRAS KADAS

Jauki vieta įvairūs gėrimai. Graži salė pobūviams bei susirinkimams.

KVIEČIAME IR LAUKSIME JŪSŲ ATŠILANKANT

459 Grand Street
Brooklyn, N. Y. 11211

Telefonas:
Evergreen 4-8698

moterims

veido

masažas

Masažas padeda išsaugoti veido odą šviežią ir tamprią. Jį galite atlikti pačios. Tačiau jelgi jūs rnkos nejudrios, o jų oda kieta, masažas bus net žalingas, nes atsiras raukšlėlės arba oda tiesiog nukars. Todėl tepkite rankas minkštinančiu kremu. Negalima masažuoti veido, jeigu jo oda yra bent kiek pažeista, išerzinta, yra įdrėskimų, žaizdelių, pūlinukų, uždegiminių inkštirų, jei lūjų kampuose yra įtrūkimų. Taip pat negalima masažuoti, jei sergate vėly uždegimu.

Prieš masažą reikia plaukus aprišti skarele, kad jie nesidrąikytų ant veido, prasęti apykakalę, veidą nuprausti muilu arba kruopščiai nuvalyti losjonu. Naudinga uždėti karštą kompresą — sušilusią odą geriau masažuoti. Svarų rankšluostį sudrėkinti karštame vandenyje, greitai uždėti ant veido, paliekant tarpus šnervoms ir burnai. Kai tik kompresas pradės vėsti, jį reikia nuimti. Po to veidą, o taip pat delnus, ypač pirštus, reikia patepti riebalais, kremu arba augaliniu aliejumi. Tada, atsėdusios prieš veidrodį, pradėdame masažą: glostymo, trynimo, mankštinimo ir plekšnojimo judesius.

Glostant vienas arba keli pirštai slenka oda, netempdami jos, lengvai, lėtai, lygiai. Glostymas nuramina, atgaivina pavargusią odą. Jis ypač naudingas sausai odai, suminkština ją.

Trynimas atliekamas apskritais judesiais, lengvai spaudžiant odą vienu ar keliais pirštais, kartais prilaikant ją kita ranka, kad oda neišsitemptų. Šis masažavimo būdas pagerina kraujo apytaką ir medžiagų apykaitą odoje. Jis pagrindinai naudojamas masažuoti raukšlėms.

Odos mankštinimas pirštų galais — dar veiksmingesnis. Oda suimama klostelėmis ir suspaudžiama, tarsi išsunkinama.

Tuo metu iš audinių pašalinama nereikalingi apykaitos produktai ir į odą ateina naujas kraujas, turintis deguonimi ir kitomis maistingomis medžiagomis.

Plekšnojame pirštų galais, panašiai kaip skambinant pianinu. Toks būdas veikia giliai esančius kraujo lusus.

Visi tie masažo judesiai daromi tam tikromis kryptimis ir tam tikra tvarka (šūr. pieš.). Masažo metu burną geriau laikyti pusiau pravirę.

Kaip masažuoti atskiras veido dalis? Aplejė ranku trijų-keturų pirštų galais glostoma kaktos nuo antakių link plaukų, po to — nuo kaktos vidurio iki smilkinių. Nuo nosies nugarėlės link smilkinių glostoma viršutine skruostų dalis, nuo nosies sparnelių ir lūpų — link ausų — vidurinė ir apatinė skruostų dalis ir smakras. Ypač kruopščiai ir atsargiai reikia masažuoti raukšles. Rodomaisiais ir viduriniaisiais kairės rankos pirštais prilaikyti odą, o tais pačiais dešinės rankos pirštais — daryti apskritus judesius.

Masažas baigiamas plekšnojimu. Keturiais pirštais plojama pirma per smakrą, paskui per skruostus ir kaktą — ta pačia kryptimi, kaip ir glostant. Vietas aplink akis geriau plekšnoti ne visais pirštais iš karto, o kiekvienu poeilul, bet greitai, nors ne taip stipriai, kaip kitas veido dalis. Dvigubą pasmakrę reikia plekšnoti iš atgalinės pusės tai viena, tai kita ranka: dešine — iš kairės į dešinę, kaire — iš dešinės į kairę nuo ausies ligi ausies. Tą masažą dar geriau atlikti rankšluostio pagalba. Išilgai sulenktą rankšluostį sudrėkinti vandenyje ir nuspausti, po to, paėmus už galų, tai įtempti, tai atleisti ties pasmakrę.

Jei veido oda riebi, o poros užkimštos inkštirais, prieš masažą reikia garinti veidą ant dubens su karštu vandeniu. Ta procedūra išplečia odos poras ir suminkština inkštirus. Po to veidą nuprausti muilu, patrinti odelononu arba papudruoti talku. Pirštais imti odą klostelėmis ir lengvai paspausti. Tai daroma labai trumpai ir taip, kad šis judesys neprimintų gnybimo ir neskaudėtų. Judesiai — apskriti. Retkarčiais veidą ir pirštus reikia patrinti odelononu.

Po bet kokio masažo odą reikia patrinti losjonu arba nuprausti.

Jaunoms moterims veidą galima masažuoti kartą per savaitę, po 35 metų — kas penkis dienas. Po 40-ties metų masažas naudingas kasdien, tačiau jis turi būti trumpesnis. Pagyvenusioms moterims masažuoti patartina trinant, mankštinant ir plekšnojant. Glostyti tokiame amžiuje galima tik labai švelniai ir lengvai.

Riebią, inkštiruotą odą pirmą mėnesį reikia masažuoti kas antrą dieną, o paskui — kartą per savaitę.

emocijos ir sveikata

Ar turi žmogus dvasinį pėgyvenimą, je emocijos kokią nors įtaką sveikatai? Be abejo. Emocijos turi įtakos įvairiems šiuo metu paplitusiems susirgimams — neurozei, širdies-kraujagyslių ligoms, opaligeli, cukriniam diabetui ir kt.

Teigiama emocijos (džiaugsmas, pasitenkinimas) aktyvina organizmo veiklą, didina žmogaus darbingumą, žmogų lyg atgaivina. Neigiamos emocijos (baimė, liūdesys, nepasitenkinimas) sukelia žmogaus organizmo įtempimą, jo visų jėgų mobilizaciją. Kodėl?

Jau pirmąkart žmogus turėjo įvairių pėgyvenimų, nervinių įtempimų, kitaip tariant, emocijų. Neigiamas emocijas, susijusias su pavojais, baimė, lydėdavo skubus organizmo peruošimas netikėtumams atremti, kovoti. Kiekvieną neigiamą emociją žmogus išliedavo raumenų veikla.

Praėję dešimtys tūkstančių metų, atėjo laikas, kai raumenys, fizinė jėga nustojo būti priemone atsiradusiems sunkumams išspręsti arba, kitaip sakant, neigiamoms emocijoms išlieti. Tačiau žmogaus organizmo reakcija liko ta pati.

Kai žmogų užvaldo stiprus emociniai pėgyvenimai, jo organizme vyksta didžiuliai psikeitimai. Į kraują patenka padidintas adrenalino, cukraus kiekis. Tai didina raumenų tonusą, sutraukia kraujagysles, kelia kraujo spaudimą. Dėl to atsiranda kraujagyslių spazmas, gali sutrikti vidaus organų bei audinių mityba, o tuo pačiu širdies, kvėpavimo takų, žarnyno darbas. Kai neigiamų emocijų nelydi iškrova — raumenų veikla, gali sutrikti organizmo atskirų sistemų ir organų veikla. Ypač, jei neigiamos emocijos kartojasi dažnai ar ilgai trunka.

Emocinių sutrikimų profilaktikai didžiausias reikšmės turi žmonių tarpusavio santykiai. Nuo jų priklauso ne tik gera nuotaika, bet ir gyvenimo džiaugsmas. Pirmiausia tai liečia darbo sritį. Jei žmogus dirba patenkintas, jei jis jaučiasi esąs reikalingas ir naudingas, o darbuotojų tarpusavio santykiai yra draugiški, nuotaika gera, tai ir darbo našumas bus didesnis.

Daug neigiamų emocijų lydi žmogų gatvėje, parduotuvėje, restorane ir kitose visuomeninio bendravimo vietose. Neretai žmonių bendravimui trūksta abipusės pagarbos, geros šypsenos, kuri žmonių santykiams suteikia harmonijos ir jaukumo. Ir dar gana dažnai pasigendame tokių paprastų žodžių, kaip „ačiū“, „prašau“.

Niekur kitur žmogus su žmogumi taip glaudžiai nebendravja, kaip namie. Jei šeimoje nėra sutarimo, geros nuotaikos, vadinasi, trūksta ne tik laimės, bet ir sveikos aplinkos žmogaus gyvenimui.

Įprasta manyti, kad moteris, būdama žymiai jausmingesnė, labiau pėgyvena įvairias gyvenimo nesėkmes, konfliktus. Moters emocionaliniai pėgyvenimai dažniau pasireiškia išoriniais požymiais. Tačiau gyvai, greitai reaguoja, moteris ne tik greičiau įsiljautrina, bet greičiau ir „iškrauna“ savo pėgyvenimus. Vyrai šiuo atžvilgiu yra santūresni. Tačiau jie žymiai giliau pėgyvena konfliktus, ypač jei šie paliečia jų savigarbą, idėjas. Tai gali sukelti ilgalaikį nerimavimą, emocinį įtempimą. Todėl vyrai greičiau pasiduoda depresijai, nusivylimui (pasaulio statistika rodo, kad vyrų sevižudžių žymiai daugiau, negu moterų, taip pat vyrai, ypač jaunesni, daug greičiau suserę širdies infarktu).

Todėl šeimoje būtinas abipusis jautrumas. Moteris čia turi būti grožio ir gėrio genijus. Jos, moteriškas, subtilus žvelnumas, užuojauta (būdingiausi moters prigimties bruožai) padės vyrui atgauti dvasinę pusiausvyrą, išbristi iš įvairių abejonių. Be abejo, vyras turi skirti ne mažiau dėmesio savo žmogui, padėti jai spręsti gana nelengvas buitines problemas, sugebėti visada ją išklausyti, kai reikia, paremti savo vyriškais pėčiais.

Emocinių sutrikimų profilaktikai turi reikšmės ir tinkamas auklėjimas vaikystėje, žmogaus organizmo grūdinimas. Nuo mažens vaikas turi išmokti tvardyti, veldyti ir ugdyti jausmus, nes priešingu atveju neigiama emocija, nelydima „iškrovimo“, sukels vienokius ar kitokius negalavimus. Todėl nuo pat ankstyvos vaikystės reikia pradėti emocijų auklėjimą, planingą jų treniravimą.

Teigiama emocijos puošia žmogų, praturtina jį. Didelę reikšmę vaikystėje turi motinos ir kūdikio bendravimas, kurio dėka nusistovi abipusis emocinis ryšis, gražiausi ir subtiliausi vaikystės jausmai, kurie didela dalimi apspėndžia žmogaus formavimąsi, jo asmenybę. Be meilės auklėti vaikai išauga grubūs, neįjaurūs, nesugeba suprasti ir mylėti kitą, aukotis visuomenės interesams.

Ankstyvoje vaikystėje emocijos labai lengvai atsiranda, bet jos ir nepastovios, greitai keičiasi. Jei vaikas neišmoko reguliuoti savo emocijų, derinti savo norų su kitų žmonių interesais, tai suaugus kiekvienas priverstinis emocijos slopinimas jam bus staigus ir pavojingas. Todėl vaikas turi išmokti ne nuslopinti atsiradusią emociją, bet pakelti ją kita emocija, paremtą vidiniu sąmoningumu. Be abejo — išmokti valdyti emocijas — nelengva, bet įmanoma.

Ką daryti, jei vaikystėje neišmokome susitvarkyti su neigiamomis emocijomis?

Kiekvienas žmogus, patyręs nemalonumą, jaučia vidinį įtempimą. Ilgalaikis ir dažnas nervinis įtempimas gali sugniuždyti žmogų. Todėl reikia mokėti teisingai nukreipti savo nervines reakcijas. Supykus ar susijaudinus tikslingai eiti pasivaikščioti arba bent užbėgti laiptais į antrą ar trečią aukštą. Neigiamas emocijas padeda iškrauti bet kokia fizinė veikla, nes gamta emocijas pagrindinai sukūrė tam, kad raumenų veikla būtų aprūpinta energija, todėl „iškrauti“ emocijas reikia pagrindinai raumenų veikla — fiziniu darbu. Kartais po susijaudinimo užtenka kelių gilų kvėpavimų (kvėpavimo raumenų veikla). Bet koks fizinis darbas sode ar darže, vaikščiojimas į darbą pėščiomis arba važinėjimas dviračiu ir kitoks sportas padeda suguliuoti organizme nervinius procesus ir atgauti nervinę pusiausvyrą.

„Iškrauti“ neigiamas emocijas padeda mėgiamas darbas, kuris teikia pasitenkinimą, įprasmina gyvenimą. Svarbu, kad žmogus gyvenime gautų vis daugiau teigiamų emocijų, tada žalinga neigiamų emocijų veikla bus neįtraizota. Reikšmingas yra ir emocinis „iškrovimas“ poilsio valandomis. Žmogui būtina bent retkarčiais atsigausti, papildyti save naujomis, teigiamomis emocijomis. Tam ypač padeda menas, įvairios tinkamai organizuotos pramogos. Neabejotiną įtaką sveikatai turi jūmoras. Dar XVI amžiuje anglas Sidengamas rašė: „Pajaco atvykimas į miestą jo gyventojų sveikatai reiškia daugiau, negu dešimtys vaistais apkrautų mulų“.

Gyd. C. GRIZICKAS

Sofajame Vilniuje prie Universifoto.

J. Juknevičiaus nuotr.

Horoskopas

Pilkom šaligatvių plyton kaip gyvsidabris tekės atodrėkių sniegas. Pilką vakarą suksis ir suksis aplinkui bokštai pro tirštą ir sprangų rūką. Ir siauros delčios mirgės veidrodiniuose vyzdžiuose. Bet saulės kvapas kutens, kai suleisi dantis į gelloną obuolį. Bet žemė glūdės po kairiu delnu kai duoną rieksi iš ryto. Kaip amfora būsi — pilna vyno ir troškulio. Klūpėsi, prie upių, klūpėsi prie lūp.

Vienintelė tau planeta

Zeme
Zeme
Zeme
Nebusi įtodu šėselim, nei išdeqintam akmeny, nei išdeqintam juoke. Tik stoqų skardom skambės atodrėkių sniegas. Tik, po skubanėiom, kajor mažasis maratonaš suksis ir suksis šaligatviai bokštai delčios, ta sena įtrūkus plokštele be galo kartos tavo vardą.

JANINA DEGUTYTE

Laisvoji spauda šaukiasi pagalbos

Čikagos dienraštis Naujienos jau kuris laikas skelbia aukų vajų laikraščio reikalams pagerinti. Atsišaukia vėjus komitetas - Juozas Smotelis, Martynas Gudas, Aleksas Ambrose. Pasirašiusieji skundžiasi, kad kai kuriuos Naujienų spaustuves įrengimus reikia pagrindinai taisyti, reikia ir naujų, moderniskesnių, reikia ir naujų patalpų. Dabartinis namas labai senas, baigias griūti ir jau nebeapsimoka remontuoti. Be to, dabartinis rajonas nebetinkamas, nes valdžiai pravedus naujus kelius, didžiuluma lietuvių iš to rajono išsikėlė ir į jų vietas keliasi kitų tautybių žmonės.

Zodžiu, problemų daug, o pinigų permažai. "Jaučiame, kad atėjo laikas prašyti naujienėlių paramos", dienraštis rašo.

Naujienų atsišaukimas iš savo skaitytojus prašant pagalbos spaudos žmonėms visiš-

kai suprantamas. Visi nepriklausomieji laikraščiai leidžiami sunkiose ekonominėse sąlygose.

Tarp Vienybės ir Naujienų skirtumas yra tas, kad Vienybė visas reformas padarė prieš 12 metų, o Naujienos jas ruošiasi atlikti tik dabar. Reformuodamasi Vienybė lindo į milžiniškas skolas iš kurių, deja, dar ir šiandien nepajėgia išsikopti, nes pajamos mažesnės, o išlaidos keleritopai didesnės.

Naujos mašinos, nauja sistema, naujas namas, persikėlimas, įsikūrimas Vienybės žmones nuvargino. Naujienas tikrai užjaučiame.

Laikraščiai, kurie turi partinių organizacijų užnugarį, ar leidžiami marijonų-prančiškonų, kaip pav. Draugas ir Darbininkas, verčiasi lengviau, nes lietuviškai visuomet buvo dosnesni kunigams. Bet jų spauda nėra laisva ir neaptarnauja visų lietuvių

reikalų kadangi pirmoje eilėje rūpinasi tik savo grupės interesais. Kitaip galvojančioms tuose laikraščiuose vietos nėra.

Norintieji, kad laisvoji lietuvių balsas būtų išgirstas ir jo galvosena nebūtų suvaržyta, turėtų daugiau susirūpinti jokioms grupėms nepataikaujčiais laikraščiais ir, kad jų atsišaukimai paramos-nelikty balsas tyruose.

Atminkime, kad netekę laisvosios spaudos, neteksime iniciatyvos, savistuvumo, laisvo galvojimo. Kai leidėjai ir redaktoriai prašo pagalbos - į jų atsišaukimus atsilipti greičiau, šiandien. Rytoj gali būti pervėlu.

JONAS VALAITIS

Trumpai iš Lietuvos

* Dail. Rimo Kalpoko (Petro sūnaus) sulaukusio 60 m. amžiaus, Čiurlionio dailės muziejuje įvyko tapybos darbų paroda. R. Kalpokas deštoje toje pačioje mokykloje -- Kauno meno mokykloje -- kurioje mokėsi, tik vardas dabar pakeltas į Talkomiosios dailės institutą.

* Kalbininkas Jonas Kruopas, sulaukęs 60 m. amžiaus buvo pagerbtas Vilniuje. Mokslų akademijos salėje pareiškė, kad jo pagrindinis darbas esąs redaguoti lietuvių literatūrinės kalbos žodyną. Dabar ruošia IX ir X tomus. Viso būsią XVI tomu, darbas bus baigtas 1980 m. I ir II tomai nepriklausomybės laikais buvo paruosti J. Balcikonio, dabar perredaguoti, papildyti.

* Lėktuvais prasidėjo susisiekimas Varšuva-Vilnius-Leningradas. Vienas lėktuvas Sovietų, kitas lenkų, skrenda po kartą į savaitę.

* "Socialistinė teisė" -- vardu Vilniuje pasirodė naujas žurnalas. Lietuvoje dabar yra 13 dienraščių, 25 žurnalai, 49 miestų ir rajonų laikraščiai.

ANKETA

Vienas laikraštis skaitytojų tarpe išplatino anketą, kurioje klausė - kokia knyga jums labiausiai patiko?

Vienas skaitytojas atsakė: - Mano motinos virimo knyga ir mano tėvo čekių knygelė.

ZINOVO BALSAS

Dainininkė scenoje tirtančiu balsu dainuoja: "O jeigu aš būčiau paukštėlis padangėj..."

Balsas iš salės: - O jeigu aš turėčiau šautuvą...

Gydytojas - pacientui: "Na, o dabar, kai jūs apmokėjote visą savo sąskaitą, galite gerti, rūkyti ir valgyti visa, ko užsigeisite."

KIRPĖJO DILEMA

BANDYMAS

Operos direktorius dalyvauja priimant į teatrą naujus artistus. Viena solistė, pritariant orkestrui, dainuoja ariją.

Direktorius pasisuka į dirigentą: - Kokia čia daina? - Kuri? Ar tą, kurią groja orkestras, ar tą, kurią dainuoja solistė?

HAVEN REALTY

INSURANCE TRAVEL AGENCY - MUTUAL FUNDS

Perkant - Parduodant Namus ar Išnuomojant Butus
Apdraudus

federalinių ir valstybių (Income Tax) užpildymu, pirkimui piniginių perlaidų (Money Orders) ir įvairiausiems kitais reikalais, - kreipkitės į

Joseph Andrusis - Tel. VI 7-4477
87-09 Jamaica Avenue
Woodhaven, N. Y. 11421

BILETAI PARDUODAMI VISOMIS SUSISIEKIMO PRIEMONĖMIS Į VISAS PASAULIO VIETAS.

Atdara kasdien nuo 9 v. r. iki 9 v. v.

WHITE HORSE Tavern

BARAS IR RESTORANAS
Duodami polaidotuviniai pietūs.

86-16 Jamaica Ave.
Woodhaven, N. Y.
Tel. Virginia 6-9519

PRANAS BRUČAS
Savininkas

ADVOKATAS

C. A. VOKET
(VOKIETAITIS)

41-40 74th Street
Jackson Heights, N. Y.

Telefonas: NEWton 9-6620

Republic LIQUOR STORE

JUOZAS BRUŽINSKAS
Vedėjas

322 Union Ave. Brooklyn, N. Y.
Tel. EV 7-2089

Namų pirkimo, pardavimo, apdraudos ir visais reikalais kreipkitės į

REAL ESTATE & INSURANCE John Orman Agency

GERIAUSIAS PATARNAVIMAS

Pildomi miesto, valstybės ir federalinės valdžios mokesčių pareiškimai.

110-04 JAMAICA AVE. RICHMOND HILL, N. Y.
Telefonas
Virginia 6-1800

JUOZO BANDŽIUKO Baras ir Restoranas

Čia vaišinsitės ir vaišinsi ne tik Amerikos veiki visais gėrimais - alumi, vynu ir dar stipresniais. Gausi ir importuotų iš Europos ir kitų kraštų. - Jauki vieta susitikti, pasikalbėti ir džiaugtis gyvenimu su maloniais draugais.

110-12 JAMAICA AVE. Richmond Hill, N. Y. 11418
Tel. 846-9286

VIENYBĖ, 1968 m. gegužės 24 d.

SPORTAS

Edvardas Šulaitis

MODESTAS PAULAUSKAS SU URAGVAJUS LIETUVIAIS

M. Paulauskas, pasaulio krepšinio čempiono -- Sov. Sąjungos rinktinės narys, jau ketvirtą kartą lankėsi Urugvajuje ir čia susitiko su P. Amerikos lietuviais.

Kaip Argentinos Lietuvos Balsas rašo, tautietį iš Lietuvos pasikvietė žymusis Urugvajaus žaidėjas Viktoras Cieslinskis į savo rezidenciją, kur taip pat dalyvavo ir žurnalistas A. Gumbargis. Svečiui iš Lietuvos jie davė nemažą išsiviečių lietuvių spaudos.

Paulauskas pasisakė, jog jam pažįstamas Argentinos lietuvų balsas ir pažangiųjų laikraštis Darbas.

"Žymių sportininkų Cieslinsko ir Paulausko draugiškumas pasikalbėjimas stiprina užjūrio lietuvių ryšius su Lietuvos lietuviais", -- rašo ALB. Beje, laikraštyje taip pat rašoma, jog Urugvajaus spauda Paulauską vadino vienu geriausių žaidėjų pasaulyje.

KRONIKA

* P. Tautvaiša ir VI. Karpuska dalyvavo Austin klubo surengtose šachmatų pirmenybėse gegužės 18-19 d. Penkių ratų turnyre P. Tautvaiša sekėsi ne taip gerai: jis prapylė dvi partijas ir baigė tris taškais. VI. Karpuska išpešė 2 taškus.

* Viktoras Juzėnas, Oakville, Kanadoje įvykusiose gimnazijos lengv. atletikos varžybose laimėjo dvi pirmąsias vietas -- 1 mylią jis prabėgo per 4 min. 38 sek., o 880 jardų per 2 min. 11.6 sek.

* Š. Amerikos lietuvių-ukrainų lengv. atletikos var-

žybos ruošiamos birželio 22-23 d. Toronto, Ont.

* New Yorko LAK futbolo komandai ne taip sekasi. Šio klubo pirmoji vienuolikė prapylė prieš Bavarians 1:6, o prieš Yonkers net 0:7. LAK mažųjų komanda rungtyniauvo taurės turnyre ir Yankee stadijone pralaimėjo prieš German-Hungarians 1:3.

Pasaulio Lietuvos šeimo proga rugsėjo mėn. pradžioje LAK pirmoji komanda žada išmėginti jėgas su Chicago Lituania.

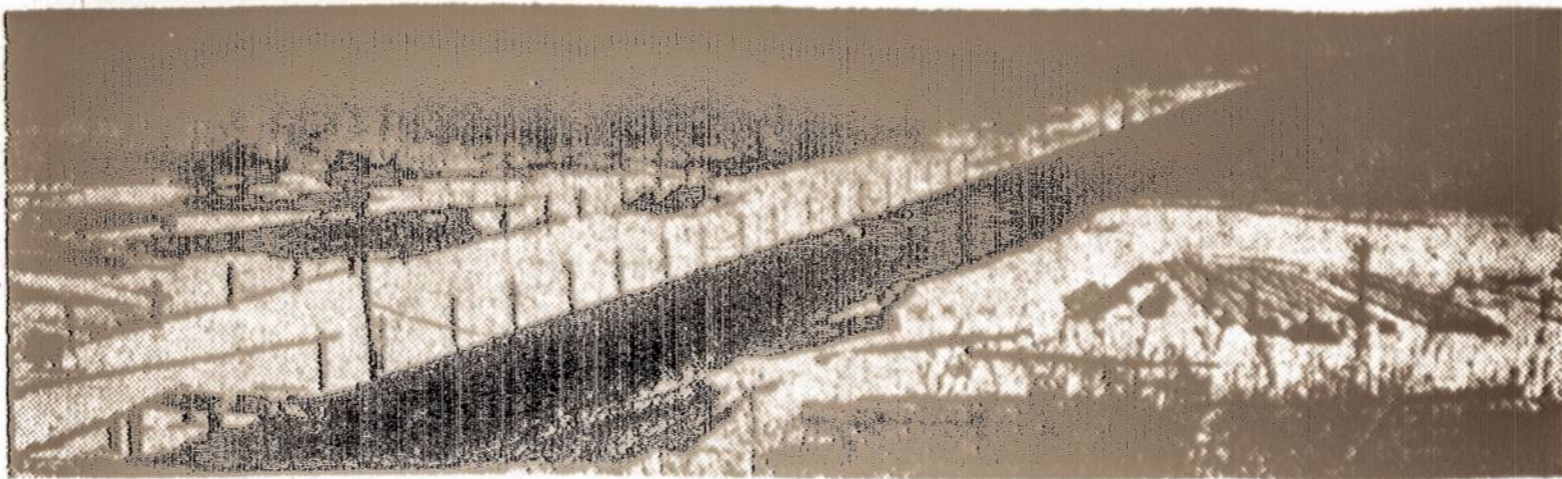
* Chicagos Lituanicos futbolo komandai sekasi kiek geriau. Jie įstengė laimėti kelias rungtynes ir vienas sužaidė lygiomis. Iš 5 pirmenybių rungtynių dukart pralaimėjo, tiek pat laimėjo ir vienos rungtynės išėjo lygiomis. Gegužės 19 jie turėjo supasuoti pirmoje vietoje stovintiškai meksikiečių Necaxai, 1:3. Rezervai sukovojo 2:2.

SPORTAS LIETUVOJE

* Maskvoje įvykusiame Pravdos krose vilnietė Nijolė Sabaitė merginų grupėje laimėjo I-ją vietą. Lietuvos merginų komanda gavo nugalėtojų taurę. Vyru iš lietuvių geriausiu buvo A. Aleksiejūnas, užėmęs VI-ją vietą. Bendrai, šiose varžybose Lietuva užėmė III-ją vietą.

* Vilniaus Žalgirio futbolininkai, kurie žaidžia Sov. Sąjungos antrosios lygos pirmame pogrupyje, iš 7 rungtynių turėti tik 5 taškus.

Vienose vėliausiųjų rungtynių žalgiriečiai pralaimėjo Talino Dinamo komandai 0:1. Žalgiriečius atstovavo: Kalibatas, Kavaliauskas, Žilinskas, Birietas, Ramelis, Bincauskas, Leščinskis, Jege-

Naujasis Palangos tiltas (Baltijos jūrą jau baigiamas atstatyti. Atstatymo darbai vadovauja Palangos architektas Albinas Čekys. Tiltą laikys į jūrą sukalti poliai, kuriuos tikrina Alfonsas Zutautas ir Jonas Špakauskas. Tiltą atsati- mo darbuose dalyvauja Klaipėdos statybos brigada.

Senasis Palangos tiltas, po audros pavirtęs į šipulius.

rovas, Jurgelevičius, Biliūnas, Janauskas, Čepas, Kalėdinskis. Iš 21 komandų Žalgiris buvo 17-je vietoje.

* Kupiškėje pasibaigė LTSR motociklų lenktynių ant ledo čempionatas. Pirmąsias vietas atskirų motociklų klasėje iškovojo šiaurietis B. Joku- bauskas ir V. Ivanovas. Jų komanda tapo nugalėtoja.

* Antrąją vietą tarptautinia- me turnyre Varšuvoje iško- vojo Vilniaus kulkinto šaudy- mo komanda.

Colonial FOODS

109. 18 JAMAICA AVE.
RICHMOND HILL, N.Y.
Telefonas - 441-1070

LIETUVIŠKI
KOLDŪNAI, SŪRIS,
GRYBAI, DEŠROS,
IMPORTUOTI VALGIAI
ALUS IR VISOKIE
GARDUMYNAI.

Kviečiame apsilankyti.

Skaniausia lietuviška
duona gaunama

SILVER BELL
BAKING CO.
Sav.
A. RADŽIŪNAS

PYRAGAI VEDYBINIAMS
IR KITOKIEMS POKYLIAMS

STagg 2-5938

36-40 Stagg Street,
Brooklyn, N. Y.

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

Funeral Directors

JUOZAS KAVALIAUSKAS

LICENSED PENNA AND NEW JERSEY

1601 S. Second Street, Philadelphia, Pa.

Telefonas: DEwey 4-5136

CHARLES J. ROMAN

(RAMANAUSKAS)

1113 Mt. Vernon St., Philadelphia, Pa.

Telefonas: POplar 5-4110

STEPHEN AROMISKIS

(ARMAKAUSKAS)

423 Metropolitan Ave., Brooklyn 11, N. Y.

Koplyčia laidotuvėms Tel. EVERgreen 7-4335

M. P. BALLAS FUNERAL HOME

ALB. BALTRŪNAS-BALTON

423 Metropolitan Ave., Brooklyn, N. Y. 11211

NOTARY PUBLIC Tel. STagg 2-5043

JOSEPH GARSZVA

UNDERTAKER AND EMBALMER
JOSEPH J. GARSZVA, Jr.

231 Bedford Ave., Brooklyn, N. Y. 11211

Telefonas: EVERgreen 8-9770

ŠIE LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI IŠNUOMOJA
AUTOMOBILIUS ĮVAIRIEMS REIKALAMS

DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA

Aptarnauja visų tikybų išpažintojus nuo 1941 m.

MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

Nuoširdžiam ir pilniausiam aptarnavimui
Šaukite bet kuriuo laiku

DAVENPORT 6-1658

Kodis Funeral Home

63-06 FLUSHING AVE.
MASEPETH, NEW YORK

AUGUST W. KODIS EDWARD A. KODIS
LICENSED FUNERAL DIRECTORS

VIENYBĖ

• GEOGRAFAS A. BENDORIUS viešėjo keletą dienų Chicagoje. Dalyvavo Broniaus Kviklio veikalo "Mūsų Lietuva" ketvirtąjį tomo baigimo proga suruoštame bankete. Rengėjai buvo skautai. Savo kalboje prof. A. Bendorius pareiškė daug įdomių minčių; kad Bronius Kviklys parašė 3790 puslapių informacijos apie Lietuvą su virš 4,000 nuotraukų, kas yra svarbiau negu sluntimas sportininkų po pasaulį ir, kad lietuvių tautai jo įnašas yra daug svarbesnis negu politikierių darbai. 600 susirinkusių B. Kviklį pagerbti kelis kartus plojo! Jis pažymėjo, kad vien apie Vilnių 85-kiuose puslapiuose su 106-omis iliustracijomis yra daugiau parašęs, negu bet kuris kitas rašytojas.

• VINCĖ JONUŠKAITĖ iš New Yorko vyksta į Bostoną dalyvauti Pasaulio moterų klubų federacijos suvažiavime, birželio 10 -- 13 Statler Hilton, Bostone. Lietuvėms moterims kalbės birželio 9, 6 v. v. Taut. s-gos namuose.

• STASĖ ir POVILAS VAINAUSKAI-WAIN iš Great Neck, L. I. buvo išvykę atostogų, kurių metu automobiliu apkeiliavo 15 valstybių. Jiems didžiausio įspūdžio paliko Arizona, New Mexico, Oklahoma ir Meksika. Oras sausuose kraštuose juos žavėjo. Esą poilsis ir karšta saulė, ypač Arizonos oras labai gaivinantys.

Jie dalyvavo Tucson, Arizona Augustino Proščiluno ir Patricia Aceley vestuvėse. Tai sūnus Proščilunų, kurie ilgus metus gyveno Brooklyne ir prie Litanica Square turėjo restoraną. Jaunieji Proščilunai gražiai įsikūrę Tucson mieste turi 7 apartamentų namus, o patys gyvena gražioje ispaniško stiliaus pilaiteje.

Kitas sūnus Robert Proščilunas, gyvenęs Hollywood, Cal. ir meną studijuojęs Los Angeles, Cal., gavo premiją, piniginę dovaną ir kvietimą su savo kūriniais dalyvauti Society of Illustrators parodoje New Yorke, atidaromoji birželio 7 d. 128 E. 63 St., N. Y. C.

• BRUČO WHITE HORSE TAVERN jau kelintą kartą buvo apiplėšta. Vagiškai išneša degtinės, išlaužia lošiamąsias mašinas ir iš jų išima pinigus. Saugoja laiką, kai Bručas uždaręs vietą išėina. Tą patį padarė ir keliems kaimynams, valgykloms, bei gėrimų vietoms.

• POVILAS KLONIS, Vienybės skaitytojas nuo 1914 m., muzikas, buvęs vargonininku Apreiškimo parapijoje, Elizabethport ir kitur, savo laiką daug talkinęs Ksaverui Strumskui, džiaugiasi kai pastebi Vienybėje apie muziką, ir kad jaunimas ją domisi. Seka muzikinę veiklą ir Lietuvoje.

Lietuviškos vestuvės plokstelėse

Ką tik pasirodė ilgo grožio (56 minutės) H. F. plokštelė "Lietuviškos vestuvės". Leidėjai: Mažosios Lietuvos Bičiulių Draugijos Montrealo skyrius. Tai Lietuvoje išgarsėjusio spektaklio "Senovinės Kupiškėnų vestuvės" įrašas. Plokštelė gaminta RCA Victor Kanadoje.

Plokštelė susideda iš 6 paveikslų: Piršlybos, Mergvakaris, Užgėry rytas, Piršlio korimas, Sodo pirkimas ir Vestuvės. Čia į klausytoją prabyla autentiškai ir nostalgikai piršlio oracijos, vestuvinės dainos, visos iš kartų į kartą perėjusios turtingos vestuvinės apeigos.

"Senoviškų Kupiškėnų Vestuvių" vaidintojai kalba į klausytoją nuosirdžiu pasididžiavimu Savo tauta, Sava žeme ir jos tradicijomis. Jų ryžtas atnaujinti senų, gražių lietuviškų papročių viziją scenoje yra tautinės ištikimybės liudijimas visiems lietuviams, nežiūrint kurioje pasaulio dalyje jie šlandieną rastųsi -- rašoplokštelės applanke montrealietė Monika Jonynienė, Angliškai įvadą ir turinį paruosė bostonietė Skirmantė Makalnytė, Aplanke viršelių puošia gražiai stilizuotas rūtų vainikėlis -- montrealietės dail. Onos Šablauskienės darbas.

Plokštelės platinimas pavestas "Krivulės" grupei, 5260, 10-th Ave., Montreal 36, P. Q. Canada. Kaina su persiuntimu 5,55 dol.

VYT. P. ZUBAS

E. Mikuzliūtė, SLA izdininke, tarnybiniais reikalais buvo nuvykusi į San Francisco, California. Dalyvavo United States Trademark Association 91-me metiniame suvažiavime, kur buvo diskutuojamos pasaulinės Trademark problemos. Pakelyje Mikuzliūtė apsilankė Vancouver ir Los Angeles. Ta proga susitiko su SLA veikejais.

• Juozas Kapočius, Lietuvių Enciklopedijos leidėjas, 361 W. Broadway, So. Boston, Mass. išleido B. Kviklio "Mūsų Lietuva" IV tomą. Visi 4 tomai \$42. Vinco Krėvės raštų 6 tomai, kaina \$25. Lietuvių dainos Amerikoje \$5.00. Ruošia lituanistinę enciklopediją anglų kalba 6 tomuose. Iš spaudos išėis rudenį, kaina \$90.00. Vydūno raštų 10 tomų \$50.00. Pulgio Andriušio rinktinės 3 tomai, \$15. Lietuvos žemėlapis 40 x 50 colių drobėje \$4.00. Dr. A. Šešplaukio "Nemarijoji žemė" -- (ka sveltimieji apie Lietuvą rasė nuo XIII amžiaus). Kaina \$5.00. Leidėjas prašo šias knygas prenumeruoti.

Lietuvių kryžius New Yorko Pasaulinės parodos metu. Vandalamams pakartotinai kryžių naikinant iš jo teliko stulpas.

S. Narkėliunaitės nuotrauka

Ka daryti su lietuvišku kryžiumi?

JONAS VALAITIS

Pasaulinėje parodoje New Yorke 1964 m. lietuviai pastatė lietuvišką kryžių, simbolizavusį kenčiančią lietuvių tautą. Paroda pasibaigus buvo padaryti žygiai, kad tas kryžius visiems laikams liktų Flushing Meadows parke. Parkų komisijonierius sutelkė leidimą ir kryžius liko. Kryžiui globoti buvo sudarytas lietuvių komitetas priešakyje su P. Wytenu.

Vandalai New Yorke šiandien naikina visa kas istoriška, kas gražu, net ir tai, kas jiems patiems reikalinga. Gatvėse pastatytos telefonų būdelės, pavyzdžiui, išdraskomos, telefonai sugadyti. Net požeminių geležinkelio stotyse, jeigu būdelės stoties prižiūrėtojų nematomos, taip pat sužalojamos.

Po vandalų ranka pakliuvo ir lietuvių kryžius Flushing Meadows. Ir ne vieną kartą. Komitetas nespėjo jo atremontuoti ir pakartotinai prašomos aukos kryžiui pataisyti.

Neseniai kryžius vėl buvo sužalotas ir teliko stulpas. Kaip koks gėdos stulpas! Vėl prašomos aukos kryžių atremontuoti, bet dabar jau ir ne vienas lietuvių komiteto narys abejoja ar verta. Pagaliau kaip ilgai toks medinis kryžius išsilaikys jeigu ir bus atremontuotas. Vienoje Chicagos lietuvių parapi-

joje medinis kryžius supuvo. Klebonas jį nugriovė ir aikštelę užlejo cementu.

Jeigu brangaus cementinio ar metalinio kryžiaus lietuvių New Yorke negali pastatyti, tai tą medinį kryžių Flushing parke, kiek jo ten beliko, tikrai reikėtų perkelti prie kurios nors lietuvių parapijos.

Nekaip atrodo ir Brooklyno Williamsburgo rajone pastatytas Dariaus - Girėno paminklas Litanica aikštėje. Prieš 30 metų čia buvo lietuvių centras, o dabar gyvena portorikiečiai ir negrai, kurie lietuvių paminklą negerbia. Skaudu, kad tiek daug pinigų išleista paminklams, kuriuos kiti baigia naikinti.

Ar neverta pagalvoti, kad lietuviams gyvenant išeivijoje, nėra prasmės savo didvyriams paminklų statyti, ar kryžiais ir šventovėmis puošti kitus kraštus. Ar nebūtų geriau daugiau rūpintis pasovlių lietuviškų ištaigų išlaikymu - mūsų susiviejinimais, draugijomis ir ypač laikraščiais, kurie verčiasi labai sunkiose sąlygose. Spauda, juk, pasilikis pati stipriausia lietuviybės tvirtovė, jungianti lietuvius išsiblaškusius po visą pasaulį.

Pagaliau pagalvokime ir apie paminklus ir bažnyčias Lietuvoje. Kai kurie mūsų laikraščiai skelbia, kad visa kas lietuviams brangu naikinama, bet tai netiesa. Vyriausybė skiria daug lėšų tautiniams, kultūriniais ir bet kokiems paminklams išlaikyti.

ti, o patys gyventojai taip pat aukoja nemazas sumas. Tie paminklai išsilaikė per šimtmečius ir juos nori išlaikyti ateinančioms kartoms. Tiesa, kad bažnyčios neatremontuojamos, bet kaip ne vienam Amerikos turistui apsilankiusiam Lietuvoje ir tuo reikalu pasiteiravus, aiškinama, kad lietuviams labiau reikalingi butai nes apie 40% gyvenamųjų namų buvo sunaikinta, o bažnyčios gali palaikyti iki atsiras lėšų.

Amerikos lietuvių galėtų padėti jas restauruoti, bet, deja pas mus dar tebėra per daug žmonių, kurie mano, kad tai būtų pasitaravimas okupantui. O tuo tarpu lietuvių anapus, nežiūrint okupanto, rūpinasi, kad Lietuva išliktų lietuviška.

• Gaila Zilionienė Baltų moterų tarybos pirmininkės pareigas New Yorke perdavė latvei Helgai Ozolinai.

• Solistė A. Stempuzienė, akt. L. Baranauskas, pianistas A. Kuprevičius, komp. D. Lapinskas vyks į Venezuelą, Argentiną, Kolumbiją, Braziliją ir Urugvajų koncertuoti. Juos kviečia PLB IV Pietų Amerikos lietuvių kongreso Argentinėje proga.

• J. Augustinas redaguoja LB Kultūros fondo metraštį, J. Svalisto apysaką jaunimui "Šaunus penketukas" iliustruoja Jurgis Daugvila.